

HOTĂRÂRE

cu privire la aprobarea Raportului de activitate al Institutului Național al Justiției pentru anul 2022

26 mai 2023
nr.7/1

mun. Chișinău

Audiind informația conținută în Raportul de activitate al Institutului Național al Justiției pentru anul 2022, prezentat de către doamna Ecaterina POPA, Director interimar al Institutului Național al Justiției, în baza art. 7 alin. (1) lit. k) și art. 9 alin. (4) lit. j) din Legea privind Institutul Național al Justiției nr. 152-XVI din 8 iunie 2006, Consiliul

HOTĂRĂȘTE:

1. A aproba Raportul de activitate al Institutului Național al Justiției pentru anul 2022, conform *Anexei*.
2. A înainta Raportul de activitate al Institutului Național al Justiției pentru anul 2022 spre informare Consiliului Superior al Magistraturii, Consiliului Superior al Procurorilor și Ministerului Justiției.
3. A plasa Raportul de activitate al Institutului Național al Justiției pentru anul 2022 pe pagina web oficială a INJ.
4. Responsabil de executarea prezentei hotărâri se desemnează Directorul interimar al Institutului Național al Justiției.

Președintele Consiliului

Diana ROTUNDU

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI
NATIONAL INSTITUTE OF JUSTICE

RAPORT DE ACTIVITATE

2022

Chișinău

Dragi colegi,

propun atenției Dvs. *Raportul anual de activitate al INJ pentru anul 2022.*

În noiembrie 2022, Institutul Național al Justiției a celebrat 15 ani de activitate, ani de provocări și realizări, de transformări și aspirații de a excela pe toate dimensiunile.

Prezentul *Raport* oferă o perspectivă de ansamblu a acțiunilor întreprinse de Institut pe durata anului 2022, contribuind cu fermitate la realizarea eficientă a angajamentelor asumate pe toate domeniile specifice de competență.

Prin excelență, viziunea noastră este de a evolua în continuare pentru a forma, în final, un sistem judiciar profesionist, competent, transparent, independent, imparțial, integru și cu etică profesională adecvată, care respectă standarde înalte pe care le incumbă în sine un stat de drept veritabil.

INJ este, cu certitudine, o instituție de formare apreciată și respectată deopotrivă la nivel național și internațional. Toate acestea au fost posibile cu girul Consiliului INJ și datorită încrederii, perseverenței și profesionalismului formatorilor și a întregii echipe a Institutului. Aceștia, zi de zi, au fost implicați în organizarea și realizarea acțiunilor pe cele patru dimensiuni esențiale, *i.e.* instruire inițială, instruire continuă, formare formatori și e-learning. Un accent deosebit a vizat și segmentul cooperării internaționale și crearea noilor punți de legătură cu structuri ale UE, precum și cu alte școli de magistratură, audienții și beneficiarii INJ fiind implicați într-o serie de vizite de studiu, participări la seminare internaționale, transferuri de expertiză etc. De asemenea, creionarea și transpunerea în realitate a ideilor de fortificare a instituției ar fi fost imposibilă fără aportul tuturor partenerilor de dezvoltare și a celor instituționali, care ne-au acordat vot de încredere și care ne-au susținut fără ezitare.

Pe această cale, adresez sincere mulțumiri membrilor Consiliului INJ, formatorilor și angajaților INJ, partenerilor instituționali și de dezvoltare, autorităților naționale, precum și tuturor beneficiarilor Institutului, pentru toate aprecierile, dar și criticile, care, cu siguranță, ne ajută să devenim mai buni, zi de zi.

#INJ. AICI FORMĂM VIITORUL!

Ecaterina Popa,

Director interimar al Institutului Național al Justiției

Dear Colleagues,

I propose your attention the *Annual Activity Report of the National Institute of Justice for the year 2022*.

In November 2022, the National Institute of Justice celebrated 15 years of activity, years of challenges and achievements, transformations and aspirations to excel in all dimensions.

This *Report* provides an overview of the actions undertaken by the Institute during the year 2022, firmly contributing to the efficient fulfillment of the commitments assumed in all specific areas of competence.

By excellence, our vision is to continue evolving towards the establishment of a professional, competent, transparent, independent, impartial and ethically sound judicial system that upholds the high standards inherent in a true governed by the rule of law state. The NIJ is undoubtedly an esteemed and respected training institution at both national and international levels. All of this has been made possible with the support of the NIJ Council and due to the trust, perseverance, and professionalism of the trainers and the entire Institute's team. Day by day, they have been involved in organizing and carrying out actions in the four essential dimensions, *i.e.*, initial training, continuous training, training of trainers and e-learning. Special emphasis has also been placed on international cooperation and the establishment of new bridges with EU structures, as well as other judicial schools, trainees and beneficiaries of NIJ being involved in a series of study visits, participation in international seminars, knowledge transfers, etc. Furthermore, shaping and implementing ideas to strengthen the institution would have been impossible without the contribution of all development and institutional partners who have placed their trust in us and supported us without hesitation.

I extend sincere thanks to the members of the NIJ Council, the trainers and employees of NIJ, the institutional and development partners, national authorities, as well as all beneficiaries of the Institute, for all the appreciation and constructive criticism that undoubtedly helped us become better every day.

#NIJ. HERE WE FORM THE FUTURE!

Ecaterina Popa,

Ad interim Director of the National Institute of Justice

Cuprins:

ACRONIME.....	6
INTRODUCERE	8
INTRODUCTION	9
REZUMAT	10
Capitolul I. Consiliul Institutului Național al Justiției.....	12
Capitolul II. Instruirea inițială	13
Capitolul III. Instruirea continuă	24
Capitolul IV. Activitatea didactico-metodică, de cercetare și formarea formatorilor	33
Capitolul V. Cooperarea internațională	37
Capitolul VI. Relații publice	41
Capitolul VII. Centrul de Informații Juridice	47
Capitolul VIII. Consolidarea capacităților INJ	55
Capitolul IX. Nivelul de satisfacție al beneficiarilor INJ	63
CONCLUZII ȘI PRIORITĂȚI	65

ACRONIME

ABA ROLI – Asociația Barourilor Americane, Inițiativa pentru Supremația Legii

AGEPI – Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală

AIPF – Asociația Internațională a Procurorilor Francofoni

CDA – Centrul de Drept al Avocaților

CDF – Centrul de Drept al Femeilor

CEDO – Convenția Europeană a Drepturilor Omului

CEELI – Institutul de Inițiativă Juridică pentru Europa Centrală și de Est

CEPEJ – Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției

CNAJGS – Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat

CoE – Consiliul Europei

CRJM – Centrul de Resurse Juridice din Moldova

CSM – Consiliul Superior al Magistraturii

CSP – Consiliul Superior al Procurorilor

CSJ – Curtea Supremă de Justiție

CtEDO – Curtea Europeană a Drepturilor Omului

DOAJ – Directory of Open Access Journals

DOI – Digital Object Identifiers

EJTN – Rețeaua Europeană de Formare Judiciară

ELSA – Asociația Europeană a Studenților în Drept

ESE – Rețeaua instituțiilor judiciare de formare din Europa de Sud-Est

GIZ – Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei

HC – Hotărârile Consiliului INJ

HELP – Programul European al Consiliului Europei pentru formarea juriștilor în domeniul drepturilor omului

ICV – Index Copernicus Value

IDOM – Institutul pentru Drepturile Omului

INJ – Institutul Național al Justiției

INM – Institutul Național al Magistraturii, România

IOJT – Organizația Internațională de Formare Judiciară

MJ – Ministerul Justiției

OIF – Organizația Internațională a Francofoniei

OIM – Organizația Internațională pentru Migrație

ONU – Organizația Națiunilor Unite

ORCID – Open Researcher and Contributor ID

OSCE – Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa

PBG – Parteneriatul pentru Buna Guvernare

PG – Procuratura Generală

PIGD – Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor

PNUD – Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare

ROAID – Agenția de Cooperare Internațională pentru Dezvoltare, România

SIBIMOL – Sistemul Integrat al Bibliotecilor Informatizate din Moldova

SNG – Școala Națională de Grefieri, România

ULIM – Universitatea Liberă Internațională din Moldova

UNODC – Agenția Națiunilor Unite pentru Combaterea Drogurilor și Criminalității

USAID – Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională

USM – Universitatea de Stat din Moldova

INTRODUCERE

Institutul Național al Justiției a fost constituit, dezvoltat și promovat cu suportul Consiliului European, fiind unica instituție din Republica Moldova ce realizează formarea inițială a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror, formarea profesională continuă a judecătorilor, procurorilor aflați în funcție, precum și a altor categorii de specialiști din sectorul justiției.

Misiunea INJ constă în asigurarea formărilor de calitate, care reprezintă una dintre cele mai importante premise ale actului de justiție. Beneficiarii INJ sunt instruiți potrivit metodologiilor paneuropene și internaționale, de practicieni și buni profesioniști în domeniu, care reprezintă pilonii de bază în implementarea direcțiilor strategice ale INJ.

În realizarea misiunii sale, INJ se conduce de *valori* precum integritatea, transparența, devotamentul, profesionalismul, receptivitatea, inovația și orientarea spre cerințele părților interesate.

În procesul de consolidare a sistemului de justiție, *viziunea INJ* se axează pe promovarea și implementarea unor standarde riguroase, care se regăsesc în documentele de politici și în strategiile naționale.

Raportul de activitate al INJ prezintă obiectivele realizate și provocările depășite pe durata anului 2022, cu care s-au confruntat fiecare subdiviziune structurală. De asemenea, în perioada de raportare, INJ a fost implicat în procesul de modificare a Legii nr. 152/2006, care s-a axat, în principal, pe instituirea unui mecanism de declarare a averii și integrității candidaților la funcțiile de judecător și procuror la etapa admiterii la INJ, optimizarea componentei Consiliului INJ pentru asigurarea eficienței, funcționalității și a reprezentării proporționale a judecătorilor și a procurorilor, revizuirea criteriilor de selectare a Directorului INJ etc.

INTRODUCTION

The National Institute of Justice was established, developed and promoted with the support of the Council of Europe, being the only institution in the Republic of Moldova that carries out the initial training of candidates to the positions of judge and prosecutor, continuous professional training of judges and prosecutors in office, as well as other categories of specialists in the justice sector.

The mission of the NIJ is to ensure quality trainings, which represents one of the most important prerequisites for the administration of justice. The beneficiaries of the NIJ receive training according to pan-European and international methodologies, delivered by practitioners and professionals in the field who are the pillars in implementing the strategic directions of the NIJ.

In carrying out its mission, the NIJ is guided by *values* such as integrity, transparency, dedication, professionalism, responsiveness, innovation and stakeholder orientation.

In the process of strengthening the justice system, the *vision* of the NIJ focuses on promoting and implementing rigorous standards outlined in policy documents and national strategies.

The NIJ's activity Report presents the objectives achieved and challenges overcome during the year 2022, faced by each structural subdivision. Additionally, during the reporting period, the NIJ was involved in the process of amending Law No. 152/2006, which primarily focused on establishing a mechanism for the declaration of assets and integrity by candidates for the positions of judge and prosecutor at the admission stage to the NIJ, optimizing the composition of the NIJ Council to ensure efficiency, functionality, and proportional representation of judges and prosecutors, revising the criteria for selecting the Director of the NIJ, etc.

REZUMAT

Raportul de activitate al Institutului Național al Justiției pentru anul 2022 furnizează informații esențiale despre angajamentele și rezultatele obținute în perioada de referință.

În 2022, *Consiliul INJ*, în calitate de organ suprem de conducere al Institutului, s-a convocat în 19 ședințe de lucru, desfășurate în format fizic, online și hibrid. În cadrul acestor ședințe au fost aprobate 69 de hotărâri necesare funcționării eficiente a Institutului.

Cu referire la procesul de *instruire inițială*, pe durata anului 2022 acesta s-a axat pe buna desfășurare a examenului de absolvire, a formării inițiale și a examenului de admitere (trei generații de viitori judecători și procurori), audienții INJ fiind implicați într-un șir de activități extracurriculare, e.g. lecții publice cu personalități notorii, concursuri și conferințe, vizite de studiu la instituțiile de resort naționale, la CtEDO, activități de instruire în Polonia și România, participarea la Concursul European Themis, exerciții simulative etc. În premieră, au fost pilotate cursurile de instruire în domeniul motivării hotărârilor judecătorești și în domeniul englezei juridice, proiectate și implementate cu suportul financiar al Guvernului SUA.

Pe palierul *instruirii continue*, INJ a desfășurat 324 de activități de formare, dintre care șapte școli tematice, în cadrul cărora au fost instruiți 10081 de beneficiari (participări multiple), care au avut ca scop augmentarea cunoștințelor și abilităților profesionale și personale. Programul de formare continuă a inclus și activități realizate în comun cu partenerii de dezvoltare, în funcție de cerințele sistemului de justiție și care au adus o plusvaloare identității instituționale.

Activitatea didactico-metodică și formare formatori s-a orientat pe organizarea unor sesiuni care au răspuns necesităților de instruire a 114 profesioniști, în cadrul a opt activități de formare, precum și pe implicarea în cercetarea științifică a formatorilor, audienților și absolvenților INJ. Cu suportul proiectului PNUD, în martie 2022 a fost lansată traducerea în limba română a cărții judecătorului american Richard A. Posner „*Cum gândesc judecătorii*”. Circa 1500 de exemplare au fost transmise tuturor instanțelor judecătorești din țară, Curții Constituționale, Procuraturii Generale, bibliotecilor, facultăților de drept etc. De asemenea, cu suportul misiunii OSCE, a fost editat, în ediție bilingvă, Ghidul practic „*Dreptul victimelor infracțiunilor la reabilitare și compensare*”.

Obiectivele și direcțiile de acțiune în planul *relațiilor internaționale* în anul 2022 au urmat orientările statuate în documentele strategice europene privind formarea judiciară. În prim plan, a fost implementat proiectul trilateral dintre INJ, INM și RoAid, care a abordat necesitățile de formare inițială, continuă și formare formatori. Audienții, judecătorii și procurorii, precum și formatorii și personalul INJ au participat la activități de instruire organizate sub egida INM și vizite de studiu la instituțiile de resort din România. De asemenea, în cadrul proiectului au fost invitați în calitate de experți formatori ai INM, care au susținut două seminare privind *judgecraft*-ul (arta de a fi judecător). Mai mult, cu suportul financiar al Guvernului SUA, s-a facilitat participarea audienților INJ la concursul european Themis și a reprezentanților INJ la Adunarea Generală a EJTN și la conferința IOJT, care au constituit o bună oportunitate de afirmare instituțională la nivel european și internațional. Nevoile și oportunitățile de dezvoltare instituțională s-au materializat inclusiv prin semnarea a patru acorduri de colaborare.

Institutul a acordat o atenție deosebită în domeniul **relațiilor publice**, politiciii de promovare de imagine, vizibilitate și transparență. Prin urmare, în anul 2022 publicul-țintă și alte persoane interesate au avut acces constant la informații, postate atât pe pagina web oficială a INJ, cât și pe rețelele sociale. De asemenea, Revista INJ, în care au fost publicate 34 de articole, a fost evaluată multidimensional, obținând în anul 2022 indicatorul Index Copernicus Value 2021 – 91.78, *i.e.* cu 6.32 mai mult decât precedenta evaluare. În mod tradițional, în anul 2022 a avut loc cea de-a treia ediție a concursului republican de arte plastice pentru elevi din toată țara. Genericul ediției a fost „*Generația Egalității*” în lumina Convenției de la Istanbul, și a avut ca scop promovarea ideilor egalității interumane, stimularea interesului elevilor de a se auto-exprima prin intermediul creației artistice, precum și familiarizarea tinerii generații cu instrumentele care asigură egalitatea de gen.

Centrul de Informații Juridice, pe tot parcursul anului, a asigurat accesul tuturor beneficiarilor și persoanelor relevante la informație juridică de calitate, e-cursuri prestate pe platformele HELP a CoE și ILIAS a INJ, fiind implementate tehnologii informaționale de ultimă oră și optimizat sistemul informațional. În anul supus raportării, INJ a beneficiat de o donație considerabilă de produse software și hardware din partea Guvernului SUA, în cadrul proiectului PNUD „Suport pentru reforma sectorului justiției în Moldova – Consolidarea capacităților naționale în oferirea instruirii eficiente bazate pe competențe pentru profesioniștii din domeniul juridic”.

În domeniul **resurselor umane**, INJ a întreprins o serie de activități, realizate la nivel organizațional, care au permis folosirea cât mai eficientă a abilităților și a capacităților personalului pentru atingerea scopurilor propuse, precum și demararea concursurilor de angajare.

Grație statutului de instituție publică, în perioada supusă raportării, INJ a gestionat eficient **resursele financiare** publice, rata de executare a bugetului fiind de 90.51%.

Capitolul I. Consiliul Institutului Național al Justiției

Potrivit Legii nr. 152/2006, Consiliul este organul suprem de conducere al Institutului Național al Justiției. În baza modificărilor operate la Legea INJ prin Legea nr. 228 din 28 iulie 2022, Consiliul INJ este alcătuit din nouă membri, dintre care:

- trei membri desemnați de CSM din rândul judecătorilor (*i.e.* un judecător din cadrul Curții Supreme de Justiție, un judecător din cadrul curților de apel și un judecător din cadrul judecătoriilor);
- trei membri desemnați de CSP din rândul procurorilor (*i.e.* un procuror din cadrul Procuraturii Generale, un procuror din cadrul procuraturilor specializate și un procuror din cadrul procuraturilor teritoriale);
- doi membri desemnați de ministrul Justiției (care nu pot fi judecători sau procurori în funcție);
- un membru desemnat de Președintele RM (care nu poate fi judecător sau procuror în funcție).

Cu toate acestea, prevederile menționate *supra* vor fi puse în aplicare după încetarea sau revocarea mandatului a trei membri ai Consiliului INJ, desemnați de CSM. În luna noiembrie 2022, mandatele a doi membri au încetat. Prin urmare, Consiliul INJ operează încă în vechea conjunctură legală. Mandatul membrilor Consiliului va avea în continuare patru ani, existând posibilitatea unei singure reînnoiri.

În perioada ianuarie – decembrie 2022, membrii Consiliului INJ s-au întrunit în cadrul a 19 ședințe, dintre care cinci au avut loc cu prezență fizică, 11 – în format online și trei în format hibrid (*i.e.* cu prezență fizică și în format online). Per total, Consiliul INJ a adoptat 69 de hotărâri orientate pe:

- ✓ derularea transparentă a examenului de absolvire a cursurilor de formare inițială a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror, precum și a examenului de admitere;
- ✓ continuarea eficientă a procesului de instruire inițială în cadrul INJ;
- ✓ eficacitatea activităților de formare continuă;
- ✓ consolidarea activităților de formare a formatorilor;
- ✓ încheierea acordurilor/memorandumurilor de cooperare cu instituții similare din alte state, precum și cu alte instituții și organizații în vederea realizării atribuțiilor și a obiectivelor INJ;
- ✓ funcționalitatea și conducerea eficientă a Institutului;
- ✓ modificarea și ajustarea cadrului normativ intern;
- ✓ aprobarea proiectului bugetului și consolidarea potențialului financiar conexe activităților realizate de INJ;
- ✓ soluționarea anumitor cereri etc.

Pentru asigurarea transparenței activității desfășurate de către Consiliul INJ, hotărârile și ordinele de zi au fost publicate pe pagina web oficială a Institutului.

Capitolul II. Instruirea inițială

Pe durata anului 2022, instruirea inițială s-a focusat pe aspecte care au vizat:

- organizarea examenului de absolvire pentru audienții promoției a XIV-a (anii de studiu 2020–2022);
- asigurarea procesului de formare inițială a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror – promoția a XV-a (anii de studiu 2021–2023);
- admiterea și formarea inițială a audienților INJ, candidați la funcțiile de judecător și de procuror, promoția a XVI-a (anii de studiu 2022–2024).

Conform Calendarului examenului de absolvire, după finalizarea stagiului de practică, pentru audienții promoției a XIV-a a fost organizat examenul de absolvire în luna martie 2022.

Promoția a XV-a și-a continuat studiile în conformitate cu Planul de formare inițială 2021–2023, realizând programul integral al semestrului II, după care au fost repartizați la stagiul de practică.

La concursul de admitere 2022–2024, au fost scoase 10 locuri pentru candidații la funcția de judecător și 15 locuri pentru candidații la funcția de procuror. În rezultatul susținerii examenului de admitere, persoanele care au întrunit condițiile de accesare la studii în cadrul INJ au început instruirea la 17 octombrie 2022 și vor urma cursurile de instruire inițială potrivit Planului de formare inițială 2022–2024.

Scopul primordial al Institutului Național al Justiției este îmbunătățirea și modernizarea procesului de formare inițială a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror. În acest sens, cursurile de instruire inițială sunt conjugate cu activitățile extracurriculare, care solicită implicarea audienților și care aduc augmentare procesului de instruire.

La acest capitol, INJ a reușit să organizeze activități extracurriculare importante pentru audienți, și anume: un concurs de referate, instruirii în cadrul Inspectoratului General de Poliție, o conferință internațională, vizite de studiu organizate peste hotarele Republicii Moldova, lecții publice etc.

În premieră, au fost organizate două lecții publice cu participarea a doi judecători ai Curții Europene a Drepturilor Omului.

O novație în cadrul formării inițiale a constituit-o simularea unui proces pentru audienții Institutului împreună cu judecători și procurori aflați în funcție, organizată în parteneriat cu proiectul Agenției Națiunilor Unite pentru Combaterea Drogurilor și Criminalității (UNODC).

O altă novație ține de Reforma sistemului de justiție în Republica Moldova, care s-a făcut simțită pentru noii candidați la funcțiile de judecător și de procuror. Ținând cont de modificările aduse Legii INJ nr. 152/2006, toți potențialii candidați la concursul de admitere au depus declarația de avere și interese personale pentru anul fiscal precedent și pentru anul în care a fost depusă cererea de înscriere la concurs, în conformitate cu modelul prevăzut în anexa nr. 1 la Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

2.1. Organizarea și desfășurarea examenelor de absolvire a cursurilor de formare inițială a promoției a XIV-a și a persoanelor care candidează la funcțiile de judecător sau de procuror în temeiul vechimii în muncă

Promoția a XIV-a, înmatriculată la studii în anul 2020, a finalizat cu succes stagiul de practică în instituțiile de resort (judecătoria/procuratură, organ de urmărire penală), după care au urmat orele de sinteză realizate online prin aplicația ZOOM și examenul de absolvire, constituit din două probe:

1. scrisă (întocmirea a două acte procedurale) și
2. orală (evaluarea finală a stagiului de practică).

Spre deosebire de promoția precedentă, ambele probe ale examenului de absolvire au fost organizate cu prezență fizică.

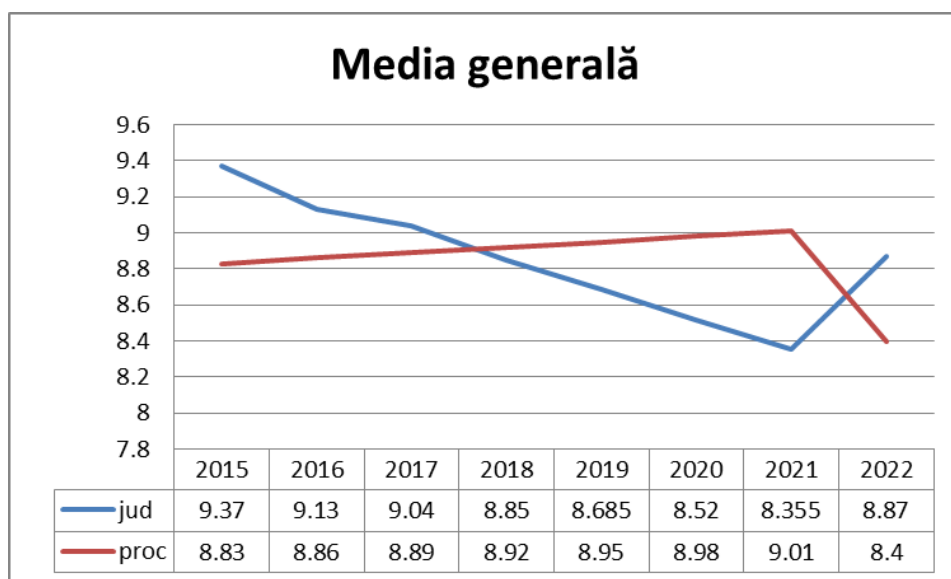
Examenele de absolvire au fost susținute în fața Comisiei pentru examenul de absolvire în strictă conformitate cu respectarea Legii și a regulamentelor aferente care reglementează această activitate.

La examenul de absolvire au fost admiși 40 de audienți (20 de candidați la funcția de judecător și 20 de candidați la funcția de procuror).

În urma susținerii probei scrise, un audient candidat la funcția de procuror nu a fost promovat, însă, prin hotărârea Consiliului INJ, a fost admis încă o dată la susținerea examenului în cadrul următoarei sesiuni organizate de INJ.

Media generală de absolvire a promoției a XIV-a a fost de 8,87 (pentru candidații la funcția de judecător) și de 8,40 (pentru candidații la funcția de procuror).

Media generală de absolvire a ultimelor opt promoții este prezentată în diagrama de mai jos.

În perioada de raportare, situația dificilă impusă de pandemie a dus la imposibilitatea desfășurării examenelor de absolvire a persoanelor care candidează la funcția de judecător sau procuror în baza criteriului vechimea în muncă.

2.2. Derularea stagiului de practică

După finalizarea semestrului II de studii, audienții promoției a XV-a au fost repartizați la stagiul de practică, conform procedurii stabilite în *Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea stagiului de practică al audienților Institutului Național al Justiției care candidează la funcții de judecător și de procuror*.

Asemenea anilor precedenți, unii dintre audienți au solicitat desfășurarea stagiului de practică în raioanele republicii. Prin urmare, ținând cont de disponibilitatea conducătorilor de practică, șase dintre audienții candidați la funcția de judecător au realizat stagiul de practică în judecătoriile și procuraturile din diferite centre raionale ale țării. Totuși majoritatea audienților și-au desfășurat stagiul de practică în mun. Chișinău.

2.3. Optimizarea procesului de admitere

Conform Hotărârilor Consiliului INJ nr. 6/2 din 29.04.2021 și nr. 9/1 din 25.06.2021, la Concursul de admitere pentru anii de studiu 2022-2024 au fost scoase 15 locuri pentru candidații la funcția de procuror și 10 locuri pentru candidații la funcția de judecător.

Conform calendarului de admitere, în perioada 1 iulie – 29 iulie 2022, Comisia de organizare a concursului de admitere a Institutului Național al Justiției a înregistrat 85 de cereri. Pe motiv că în perioada dată au fost depuse un număr relativ mic de cereri de înscriere la concursul de admitere 2022, prin Hotărârea Consiliului INJ nr. 12/1 din 29.07.2022, a fost prelungit termenul de înscriere la concurs pentru ambele categorii, până la 19 august 2022.

La încheierea perioadei de depunere a dosarelor pentru înscrierea la Concursul de admitere au fost înregistrate 89 de dosare:

- 49 – pentru funcția de procuror (20 de femei și 29 de bărbați);
- 40 – pentru funcția de judecător (26 de femei și 14 bărbați).

Trebuie menționat faptul că, la 12 august 2022, au intrat în vigoare ultimele modificări ale Legii INJ nr. 152/2006. Astfel, condiția impusă la art. 15 alin. (1), *i.e.* existența unei vechimi în muncă de cel puțin doi ani în specialitățile juridice pentru persoanele care candidează la funcția de procuror, a fost exclusă. De asemenea, alin. (2) a fost completat cu lit. e), care prevede obligația depunerii declarației de avere și interese personale pentru anul fiscal precedent și a declarației pentru anul în care a fost depusă cererea de înscriere la concurs, în conformitate cu modelul prevăzut în anexa nr. 1 la Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

Luând în considerare cele enunțate *supra*, la 17 august 2022, pe site-ul oficial al INJ a fost publicat anunțul prin care participanților la Concursul de admitere 2022 le-a fost solicitată

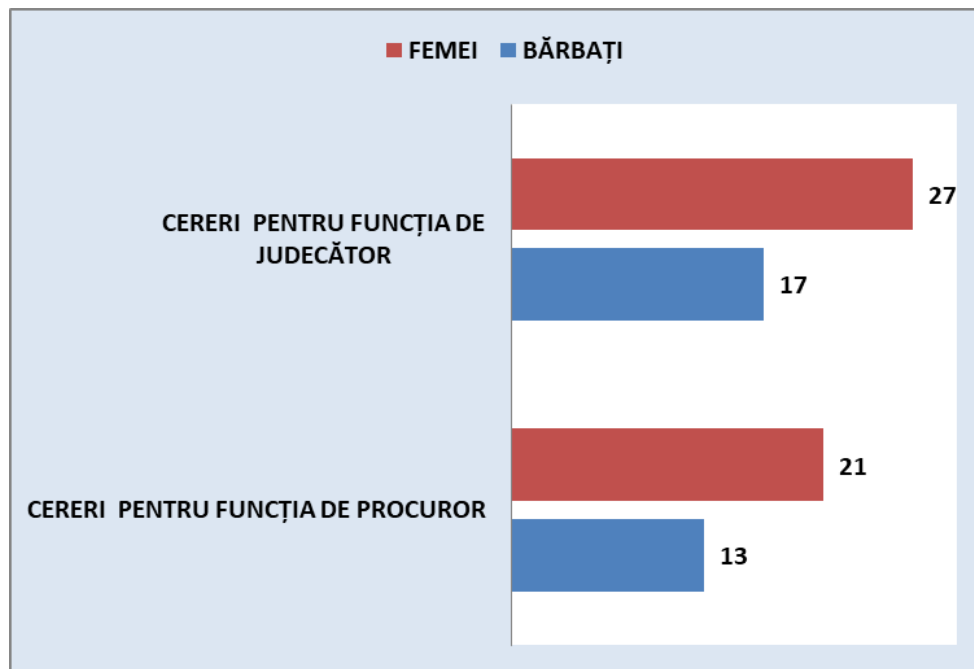
anexarea la cererea de înscriere la concurs a **declarațiilor de avere și interese personale pentru anul fiscal precedent și pentru anul în care a fost depusă cererea de înscriere la concurs**, până la 25 august 2022, în conformitate cu modelul prevăzut în anexa nr. 1 la Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale. De asemenea, toți participanții care și-au manifestat dorința de a participa la concurs au fost contactați telefonic, fiindu-le comunicată necesitatea completării dosarului în corespundere cu ultimele modificări operate în art. 15 din Legea nr. 152/2006.

Prin urmare, la expirarea timpului acordat în vederea completării dosarului, patru candidați la funcția de procuror și patru candidați la funcția de judecător nu au îndeplinit ultimele cerințe obligatorii și nu au completat cererea de înscriere la concurs cu actele solicitate.

Pentru prima dată, la concurs au fost admise persoanele care dețin diplome de studii superioare eliberate de autoritățile române, fără a fi necesară echivalarea acestor acte, în baza Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind recunoașterea reciprocă a diplomelor, certificatelor și titlurilor științifice, semnat la 23 noiembrie 2021 și ratificat prin Legea nr. 6 din 21.01.2022.

În concluzie, la concursul de admitere INJ în anul 2022 au fost admise 78 de cereri: 34 de cereri pentru funcția de judecător (21 de femei, 13 bărbați) și 44 de cereri pentru funcția de procuror (17 femei, 27 de bărbați).

Repartizarea gender a dosarelor depuse la concursul de admitere 2022 este prezentată în graficul de mai jos.

Grupul de lucru pentru elaborarea/revizuirea tematicii, a testelor-grilă și a spețelor pentru concursul de admitere 2022, a elaborat/revizuit 1600 de teste-grilă pentru proba scrisă și a elaborat/revizuit 400 de spețe pentru proba orală.

[Testele-grilă și spetele](#) pentru examenele de admitere au fost plasate în prealabil pe site-ul INJ, la compartimentul „Admiterea 2022”, fiind disponibile publicului larg și celor interesați în conformitate cu prevederile Regulamentului.

În conformitate cu Hotărârea Consiliului Institutului Național al Justiției nr. 13/1 din 25 august 2022, Comisia pentru examenele de admitere și-a început activitatea la 1 septembrie 2022, în următoarea componență:

Președintele Comisiei – Liliana CATAN, judecător, Curtea Supremă de Justiție;

Membri:

- Stella BLEȘCEAGA, judecător, Judecătoria Chișinău;
- Mariana GORNEA, procuror, Procuratura Generală;
- Iuri LEALIN, procuror, Procuratura Generală;
- Violeta COJOCARU, doctor habilitat în drept, profesor universitar;
- Dumitru ROMAN, doctor în drept, conferențiar universitar;
- Tatiana MIHAILOV, doctor în drept, lector universitar.

Conform listelor aprobate de Directorul interimar al INJ, la prima probă au fost admise 78 de persoane. După desfășurarea primei etape eliminatorii – testul psihologic, un participant dintre cei înscriși nu s-a prezentat, iar șase participanți nu au promovat testul psihologic (*i.e.* 7,8 %).

La cea de-a doua etapă – testul de specialitate (testul-grilă), realizat în format electronic, au fost admiși 71 de participanți, dintre care:

- 34 de participanți – candidați la funcția de judecător (*3,4 persoane per bursă*);
- 37 de participanți – candidați la funcția de procuror (*2,4 persoane per bursă*).

Ca rezultat, 68 de participanți (din 71) au promovat testul-grilă. Un participant, candidat la funcția de procuror nu s-a prezentat, iar alți doi nu au promovat etapa a doua a probei scrise.

În timpul probei scrise, unul dintre participanți (candidat la funcția de judecător) a depus o cerere de recuzare adresată unui membru al Comisiei examenului de admitere. Respectiv, acesta a înaintat către Consiliul INJ o cerere de abținere, iar ca rezultat a fost înlocuit cu un membru supleant la proba orală.

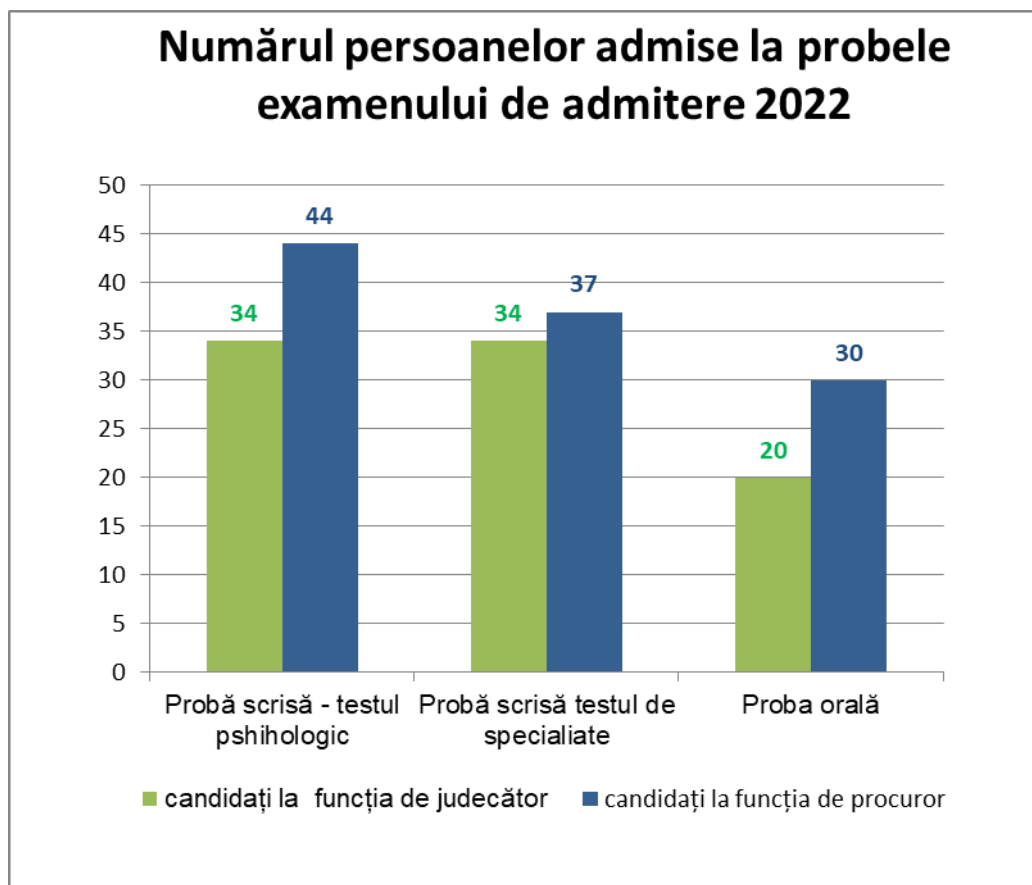
Potrivit pct. 43 din *Regulamentul de organizare și desfășurare a concursului de admitere pentru formarea inițială a candidaților la funcții de judecător și de procuror*, aprobat prin Hotărârea Consiliului INJ nr. 5/2 din 26 mai 2017, la proba orală au fost admiși 50 de participanți, dintre care:

- 20 de concurenți – candidați la funcția de judecător (*2 persoane per bursă*);
- 30 de concurenți – candidați la funcția de procuror (*2 persoane per bursă*).

Un candidat la funcția de judecător și trei candidați la funcția de procuror nu s-au prezentat la proba orală din motive necunoscute.

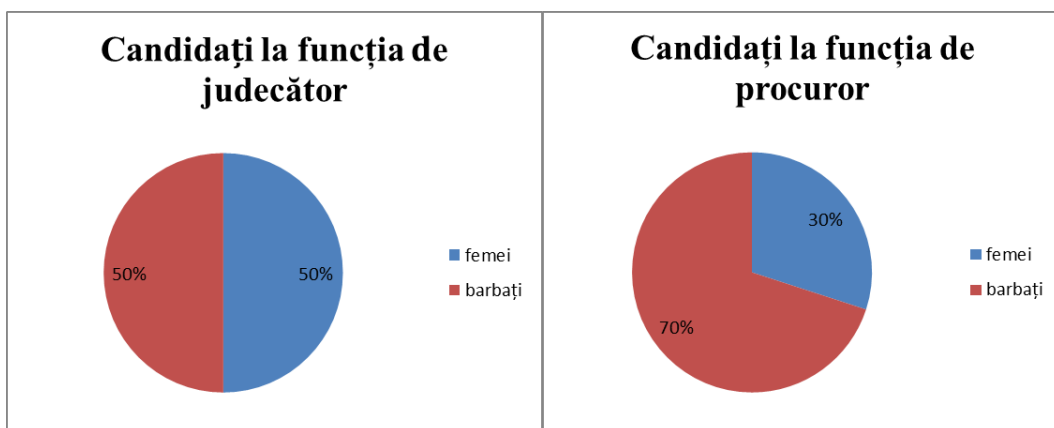
Participantul care a depus cerere de recuzare a fost evaluat de către Comisia pentru examenul de admitere, fiind invitat membrul supleant.

Proba orală s-a desfășurat potrivit procedurii stabilite în Regulamentul menționat *supra*.

Prin urmare, prin Ordinul Directorului interimar al INJ, emis în conformitate cu Hotărârea Consiliului INJ nr. 16/1 din 17.10.2022, începând cu data de 17 octombrie au fost înmatriculați la cursurile de formare inițială în cadrul INJ, pentru o perioadă de 18 luni, 10 candidați la funcția de judecător (5 bărbați, 5 femei) și 15 candidați la funcția de procuror (10 bărbați, 5 femei).

Informația privind repartizarea după gen a audienților înmatriculați în anul 2022 este prezentată în diagramele de mai jos:

2.4. Sporirea calității formării inițiale a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror și integrarea simulărilor de procese în cadrul cursului de formare inițială

Promoția a XV-a a continuat instruirea în conformitate cu Planul de formare inițială pentru anii 2021-2023. În martie 2022 au fost susținute examenele la disciplinele din semestrul I al cursului de formare inițială.

Astfel, prin Ordinul Directorului interimar al INJ, toți candidații la funcții de judecător și de procuror au fost promovați în semestrul II.

Semestrul II a vizat aplicarea modulelor de instruire axate pe implicarea nemijlocită a audienților în simulări de procese judiciare pe diferite categorii de cauze penale și civile. Pentru simulările de procese în domeniul penal au fost planificate 264 de ore, iar în domeniul civil – 282 de ore. Orele din semestrul II au fost realizate cu prezența fizică în corespundere cu respectarea măsurilor de prevenire și control a infecției COVID-19.

Un impact deosebit în procesul de instruire l-au avut **simulările de procese – jocuri de rol realizate de audienții formării inițiale în fața Curții de la Strasbourg**, organizate de către Institut în cadrul disciplinei „Drepturile Omului: Sistemul Universal de Protecție și Sistemul Convenției Europene a Drepturilor Omului”.

Formarea inițială a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror care au fost admiși la studii în anul 2022 (promoția a XVI-a) s-a desfășurat în conformitate cu Planul de formare inițială și curriculum-urile disciplinare aprobate de Consiliul INJ. La elaborarea Planului de formare inițială a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror s-au luat în considerare modificările survenite în legislația Republicii Moldova, propunerile parvenite de la Consiliul Superior al Magistraturii și de la Consiliul Superior al Procurorilor, recomandările experților internaționali și naționali expuse în Raportul de evaluare a Metodologiei simulărilor de procese, opinia candidaților la funcțiile de judecător și de procuror în cadrul evaluării cursurilor de formare inițială și recomandările formatorilor și ale persoanelor intervievate conform *Metodologiei de evaluare a necesităților de formare inițială* (președintele judecătoriei Chișinău, CSJ, PG, Procuratura Ungheni ș.a.).

În acest context, notăm că la elaborarea Planului de formare inițială a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror s-a ținut cont și de prevederile Avizului nr. 4 (2003) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni în atenția Comitetului de Miniștri privind formarea inițială și continuă specifică judecătorilor la nivel național și european, în care se menționează că „pentru a îmbunătăți continuu activitatea de formare judiciară, organismele cu atribuții în activitatea de formare trebuie să facă, în mod frecvent, evaluarea programelor și a metodelor. Un rol important în acest proces îl are opinia participanților la inițiativele de formare, care pot fi încurajate prin mijloace adecvate (răspunsuri la chestionare, interviuri)”.

2.5. Numirea în funcție a absolvenților INJ

Potrivit prevederilor legale corespunzătoare, absolvenții INJ sunt angajați, pe bază de concurs, de Consiliul Superior al Magistraturii și Consiliul Superior al Procurorilor.

Dintre cei 212 absolvenți ai promoțiilor I-XIV, candidați la funcția de judecător, 106 (*i.e.* 50,00%) au fost angajați în funcția respectivă. Informația privind statistica angajării absolvenților INJ în perioada anilor 2009-2022, candidați la funcția de judecător, este prezentată în tabelul de mai jos:

Statistica angajării absolvenților INJ, candidați la funcția de JUDECĂTOR															
Anul absolvirii	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	TOTAL
Numărul de absolvenți	10	9	9	10	14	15	15	15	20	20	25	15	20	15	212
Anul angajării	2009	2													2
	2010														0
	2011	4	8	3											15
	2012	1		4	6										11
	2013														0
	2014	2	1	1	4	8	1								17
	2015					3	8	2							13
	2016					1		4							5
	2017					1	4	6	9						20
	2018							1	3	4					8
	2019								1	7	4				12
	2020										1	2			3
2021														0	
2022														0	
Total angajați	9	9	8	10	13	13	13	13	11	5	2	0	0	0	106
Procentul angajării	90 %	100%	89 %	100%	92,86 %	86,67 %	86,67 %	86,67%	55 %	25 %	8 %	0 %	0 %	0 %	50,00 %
Total neangajați	1	0	1	0	1	2	2	2	9	15	23	15	20	15	106

Dintre cei 300 de absolvenți ai promoțiilor I-XIV, candidați la funcția de procuror, 253 (*i.e.* 84,33%) au fost angajați în funcția respectivă. Informația privind statistica angajării absolvenților INJ în perioada anilor 2009-2022, candidați la funcția de procuror, este prezentată în tabelul de mai jos:

Statistica angajării absolvenților INJ, candidați la funcția de PROCUROR															
Anul absolvirii	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	TOTAL
Numărul de absolvenți	19	29	29	11	15	24	20	25	25	25	19	20	20	19	300
Anul angajării	2009	19													19
	2010		29												29
	2011			29											29
	2012				11										11
	2013					14									14
	2014						22								22
	2015							20							20
	2016														0
	2017								18						18
	2018								3	25					28
	2019								2		25	15			42
	2020											3			3
	2021												5	0	5
2022												10	3	13	
Total angajați	19	29	29	11	14	22	20	23	25	25	18	15	3	0	253
Procentul angajării	100%	100%	100%	100%	93,33%	91,67 %	100%	92%	100%	100 %	94,74 %	75 %	15 %	0 %	84,33 %
Total neangajați	0	0	0	0	1	2	0	2	0	0	1	5	17	19	47

2.6. Activități extracurriculare

Institutul Național al Justiției are ca principiu primordial îmbunătățirea și modernizarea procesului de formare inițială a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror, fiind, totodată, încurajate și activitățile extracurriculare, care aduc plusvaloare procesului de instruire.

Astfel, pe parcursul anului 2022, audienții candidați la funcțiile de judecător și de procuror au avut ocazia să participe la mai multe activități extracurriculare, după cum urmează:

Concursul european THEMIS al Rețelei Europene de Formare Judiciară. Ediția din acest an, cu genericul „Uniunea Europeană și dreptul procesual penal”, s-a desfășurat la Napoli, Italia, în perioada 3-6 mai 2022. În semifinală, echipa INJ formată din audienții – Olga Marandici, Ștefan Milicenco, candidați la funcția de judecător, și Cristian Iordan, candidat la funcția de procuror, mentorați de Armen Oganesean, formator INJ, procuror, au prezentat tema „Colectarea transnațională de probe electronice în Europa”.

Ediția a VIII-a a concursului de referate cu genericul „Criza umanitară ca rezultat al conflictului armat din Ucraina”.

Lecția publică „Jurisdicția în materie penală din Germania”, susținută, în format online, de dr. Mayeul Hiéramente, avocat specializat în materie penală (Hamburg). Evenimentul a avut loc grație suportului Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Lecția publică privind modul de funcționare a Curții Europene a Drepturilor Omului. În calitate de invitați, care le-au vorbit audienților INJ despre jurisprudența consecventă în afirmarea valorilor Convenției, au fost judecătorii CtEDO Diana Sârcu și Lətif Hüseynov.

Lecția publică „Promovarea memoriei Holocaustului și a culturii toleranței în vederea combaterii rasismului antisemitismului, xenofobiei și altor forme de intoleranță”. În calitate de invitat al discuțiilor cu audienții INJ a fost Alexei Tulbure, Director al Institutului de istorie orală, ex-reprezentant permanent al Republicii Moldovei la Organizația Națiunilor Unite și la Consiliul European, ex-deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

Lecția publică „Standarde europene privind protecția minorităților naționale” care a fost ținută de către judecătorul Curții Europene a Drepturilor Omului din partea Republicii Azerbaidjan, Lətif Hüseynov, la care au participat audienții promoției a XV-a (15 candidați la funcția de judecător, 20 de candidați la funcția de procuror).

Lecția publică „Libertatea de întrunire și de asociere prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului”. La eveniment au participat audienții promoției a XVI-a (10 candidați la funcția de judecător și 15 candidați la funcția de procuror). Lecția publică a fost susținută de judecătorul național la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Diana Sârcu.

Seminarul „Arta de a fi judecător”. Acest seminar a fost organizat în parteneriat cu formatorii INM România, la care au participat audienții promoției a XV-a.

Seminarul „Activitatea specială de investigații”, susținut de formatorul INJ Igor Demciucin, procuror în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze

Speciale, pentru promoția a XIV-a (15 candidați la funcția de judecător și 20 de candidați la funcția de procuror).

Vizite de informare la Procuratura Generală, Penitenciarul nr. 9, Spitalul Clinic de Psihiatrie și Centrul de Medicină Legală.

Vizită de studiu la Paris și Strasbourg – doi audienți ai promoției a XIV-a și doi audienți ai promoției a XV-a, candidați la funcția de judecător, s-au familiarizat cu sistemul judiciar francez.

Vizită de studiu la Institutul Național al Magistraturii, București, România, și concomitent, participarea la lucrările seminarului cu genericul „Engleza juridică”, la care au participat doi audienți ai promoției a XV-a.

Vizită de studiu în Cracovia, Republica Polonă. Grație cooperării moldo-polonă a școlilor de magistratură, doi audienți (un candidat la funcția de judecător și un candidat la funcția de procuror), promoția a XV-a, au participat la această activitate și, concomitent, la cursul „Noi provocări pentru justiție în contextul războiului. Compensarea victimelor războiului – aspecte penale și civile”, organizat de Școala Națională a Judecătorilor și Procurorilor din Republica Polonă.

Audienții INJ, candidați la funcțiile de judecător și de procuror, au avut oportunitatea să participe la dezbaterile organizate de Institutul Național al Justiției în parteneriat cu Ambasada Republicii Franceze la București pe subiectul documentarului francez „**Traficul de copii**”. Filmul lui Olivier Ballande se bazează pe o anchetă judiciară despre minorii români forțați să fure în zona Parisului, anchetă care a dat naștere unei cooperări judiciare aprofundate între Republica Franceză și România.

Exercițiu simulativ, la care au participat 15 audienți (8 candidați la funcția de judecător și 7 candidați la funcția de procuror), cu tema „Răspunsul statului la cazurile de trafic de ființe umane, din perspectiva echității, eficienței și centrării procesului penal pe victimă”, activitate divizată în două părți: una teoretică și alta practică, susținută de formatorii Institutului Național al Justiției: Arina Țurcan-Donțu, avocată, și Vitalie Budeci, judecător la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

Simularea de proces privind cele mai bune practici de răspuns a statului la cazurile de violență în familie prin aplicarea măsurilor de protecție, activitate organizată în parteneriat cu Centrul de Drept al Femeilor și implicarea audienților din promoția a XVI-a în rolurile-cheie din proces, ghidați fiind de Eleonora Grosu, coordonatoare programe, CDF, și Arina Țurcan-Donțu, avocată, CDF, formator INJ.

Conferința științifică națională cu participare internațională din 24-25 martie 2022, cu genericul „**Infracțiunea – răspunderea penală – pedeapsa. Drept și criminologie**”, **ediția a II-a**, organizată de Departamentul Drept Penal al Facultății de Drept a Universității de Stat din Moldova, în parteneriat cu Inspectoratul Național de Probațiune, în colaborare cu Facultatea de Drept și Științe Administrative, Universitatea „Ovidius” din Constanța, la care au participat audienții promoțiilor a XIV-a și a XV-a.

2.7. Asigurarea instruirii inițiale pe baze contractuale a altor persoane care activează în sectorul justiției

Potrivit Legii privind INJ, Institutul asigură formarea inițială pe baze contractuale a altor persoane care activează în sectorul justiției, în cazurile prevăzute de legislație.

La începutul anului de referință, INJ a expediat mai multe scrisori de informare privind disponibilitatea instituției de a realiza cursuri de formare inițială, pentru desfășurarea cărora sunt puse la dispoziție săli dotate cu echipament modern și formatori specializați pe diferite domenii.

Cu toate acestea, nu au fost înregistrate solicitări concrete privind organizarea cursurilor de formare profesională din partea entităților sau a corpului de administrare din sectorul justiției.

Capitolul III. Instruirea continuă

În virtutea obiectivelor asumate pe segmentul instruirii continue, Institutul Național al Justiției a realizat acțiunile propuse în anul de referință, în plenitudine cu cadrul normativ inerent, sporirea calificării profesionale a beneficiarilor INJ constituind o prerogativă instituțională.

Prin urmare, Planurile modulare de formare continuă au înglobat necesitățile de instruire individualizate pe categorii de beneficiari într-o varietate tematică modulară juridică, non-juridică și interdisciplinară, ținându-se cont de documentele de politici naționale, dar și oferind o doză de flexibilitate solicitărilor argumentate din partea instituțiilor partenere și a proiectelor comune implementate cu partenerii internaționali.

Pentru îndeplinirea misiunii sale de formare a membrilor sistemului judiciar, INJ a desfășurat și a coordonat, în perioada de referință, activități de formare profesională pentru judecători, procurori, asistenți judiciari, grefieri, consultanți ai procurorilor, șefi ai secretariatelor instanțelor judecătorești, consilieri de probațiune, avocați care acordă asistență juridică garantată de stat, precum și alte persoane care activează în sectorul justiției, în cazurile prevăzute de legislație.

La elaborarea Planului modular de formare continuă a judecătorilor și procurorilor, au fost parcurse etapele necesare pentru stabilirea necesităților de formare ale sistemului judiciar și cel al Procuraturii, prin coroborarea necesităților de formare identificate de judecători și procurori cu nevoile de formare stabilite ca obiective instituționale și asumate prin documentele de politici naționale de importanță majoră, aprobate de organul legislativ și cel executiv ale statului.

În anul 2022, formarea continuă a fost realizată atât din fonduri bugetare, cât și din fonduri mixte și extra-bugetare, o pondere în programul de formare profesională continuă fiind reprezentată de activități de formare organizate în cadrul unor proiecte finanțate de Consiliul Europei și PNUD.

Comparativ cu provocările care ne-au incitat pe durata anilor 2020-2021, condiționate de pandemia COVID-19, anul 2022 a permis revenirea la desfășurarea sesiunilor de instruire continuă cu prezența fizică a beneficiarilor. Totodată, din cauza numărului mare de seminare programate, unele sesiuni de instruire au fost realizate în regim online prin programele Zoom, BlueJeans, KUDO etc. și cursurile de formare la distanță pe platformele ILIAS și HELP.

Pe parcursul anului 2022, unul dintre obiectivele instituționale în materia formării continue a rămas pregătirea judecătorilor și a procurorilor în privința modificărilor legislative majore din sistemul legal moldovenesc operate odată cu intrarea în vigoare a Codului administrativ și a Legii privind modernizarea Codului civil, în efortul de unificare a practicii judiciare și organizarea unor forumuri de discuții între reprezentanții sistemului judecătoresc, în cadrul cărora să fie găsite soluții optime de interpretare a noilor modificări legislative.

În perioada de referință, activitatea de instruire continuă a beneficiarilor INJ a venit și cu unele elemente inovative. Astfel, la 28 octombrie 2022, a fost organizată o sesiune de instruire a judecătorilor și a asistenților Curții Supreme de Justiție în domeniul libertății de întrunire și de asociere prin prisma jurisprudenței CtEDO, în calitate de formator fiind judecătorul Republicii

Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Diana Sârcu. Totodată, în perioada 24-26 octombrie 2022, viitorii judecători și procurori, precum și judecători, procurori și avocați practicieni au fost implicați într-o simulare de proces având ca tematică „Răspunsul statului la cazurile de trafic de ființe umane, din perspectiva echității, eficienței și centrării procesului penal pe victimă”. Această activitate a fost organizată pentru prima dată de către INJ în parteneriat cu proiectul Agenției Națiunilor Unite pentru Combaterea Drogurilor și Criminalității „Deblocarea impunității traficantilor și sprijinirea justiției pentru victimele traficului de persoane în Sud-Estul Europei.

La capitolul instruirii la distanță, în anul de referință, pe platforma HELP a Consiliului Europei au fost lansate patru e-cursuri noi, și anume: „Standardele Comitetului european pentru prevenirea torturii și a tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante”, „Raționamentul judiciar și drepturile omului”, „Garanțiile procedurale în procesul penal și drepturile victimelor”, „Violența împotriva femeilor și violența domestică”. Pe platforma ILIAS a INJ au fost lansate trei e-cursuri noi, și anume: „Instrumente CEPEJ – indicatorii de performanță PIGD”, „Programul destinat pregătirii interviuatorilor” și „Soluționarea litigiilor electorale. Modulul CtEDO”.

Astfel, în anul 2022, INJ, inclusiv în parteneriat cu HELP al CoE, a instruit electronic 955 de beneficiari și a certificat 420, volumul serviciilor de instruire electronică prestate de INJ revenind la nivelul precedent pandemiei COVID-19.

Referitor la prestarea serviciilor contra plată, în anul de referință, INJ a organizat un șir de activități de formare profesională pentru diverse categorii de beneficiari. În total au fost instruite contra plată 113 persoane în cadrul a opt activități.

3.1. Implementarea planurilor de formare continuă în format modular

Formarea profesională continuă din cadrul INJ, în anul 2022, a fost realizată în maniera inițiată în anii precedenți, în format modular, cu abordare specifică în sens tematic și metodicodidactic, gestionată cu implicarea activă a directorilor de module, formatori ai INJ.

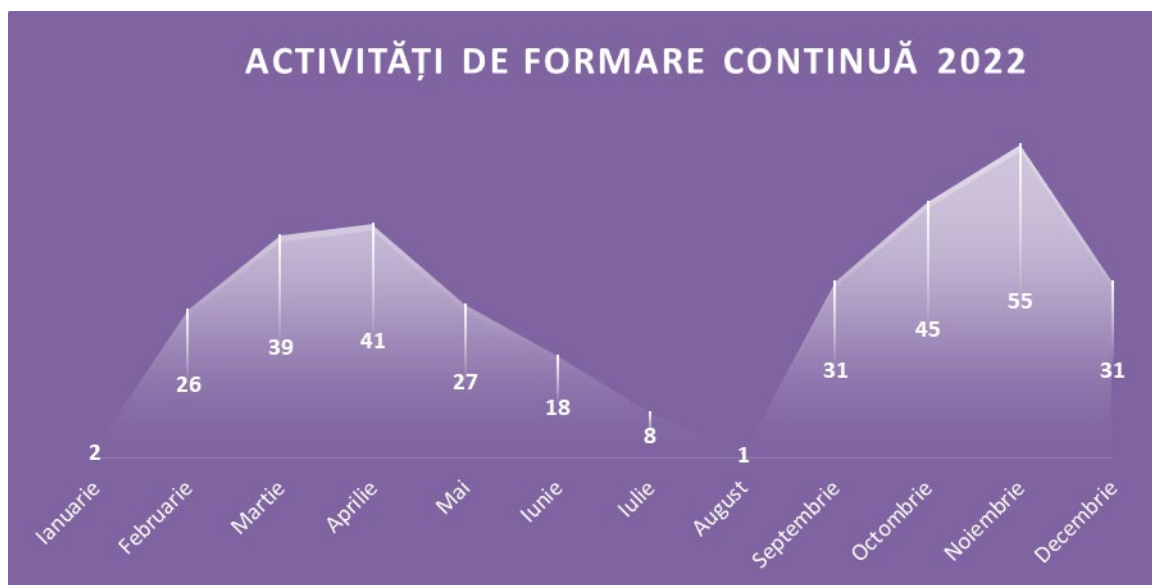
Cu toate acestea, după cum a fost menționat *supra*, activitățile de formare continuă a INJ au fost ajustate la necesitățile care au apărut în contextul situației pandemice, fiind menținută modalitatea clasică de instruire în format modular.

Planurile modulare de formare continuă pentru 2022 au cuprins 17 module pentru judecători și procurori și 14 module – pentru ceilalți beneficiari ai INJ, cu repetare semestrială.

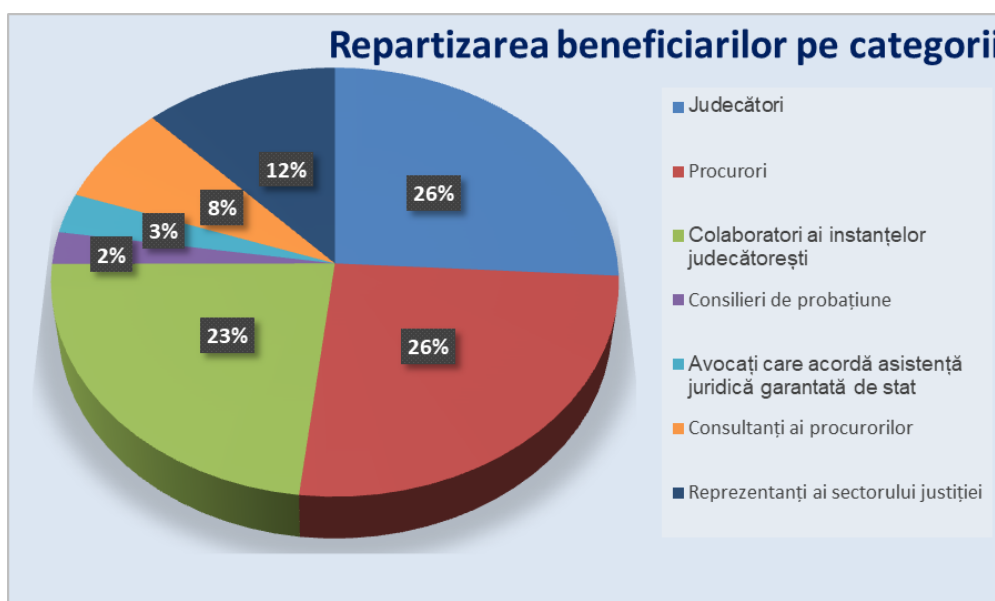
Modulele au fost elaborate de către directori de module, formatori ai INJ, în baza necesităților identificate conform Metodologiilor de determinare a necesităților de formare continuă a beneficiarilor INJ, ținându-se cont de propunerile CSM, CSJ, CSP, MJ, CNAJGS etc., de recomandările experților, de propunerile formatorilor INJ și ale partenerilor de dezvoltare privind tematicile și formatul instruirii continue, de domeniile prioritare ce rezultă din documentele strategice și vizează activitatea INJ etc.

Luând în considerare aceste priorități, precum și faptul că formarea și perfecționarea reprezintă un proces continuu și cumulativ de actualizare și de dezvoltare a competențelor, beneficiarii INJ au fost implicați într-o varietate de astfel de activități, ce țin de modificările legislative, de evoluțiile din strategia curriculară și de necesitățile de formare.

În virtutea atribuțiilor funcționale, INJ a implementat cu succes toate activitățile planificate. Conform planurilor de formare continuă, pe parcursul anului 2022, au fost organizate **324** de activități de formare continuă: seminare, ateliere de lucru, cursuri de formare, mese rotunde, conferințe etc., în cadrul cărora au fost instruite **10081** de persoane (participări multiple) în **330** de zile și în cadrul a **3319** ore.

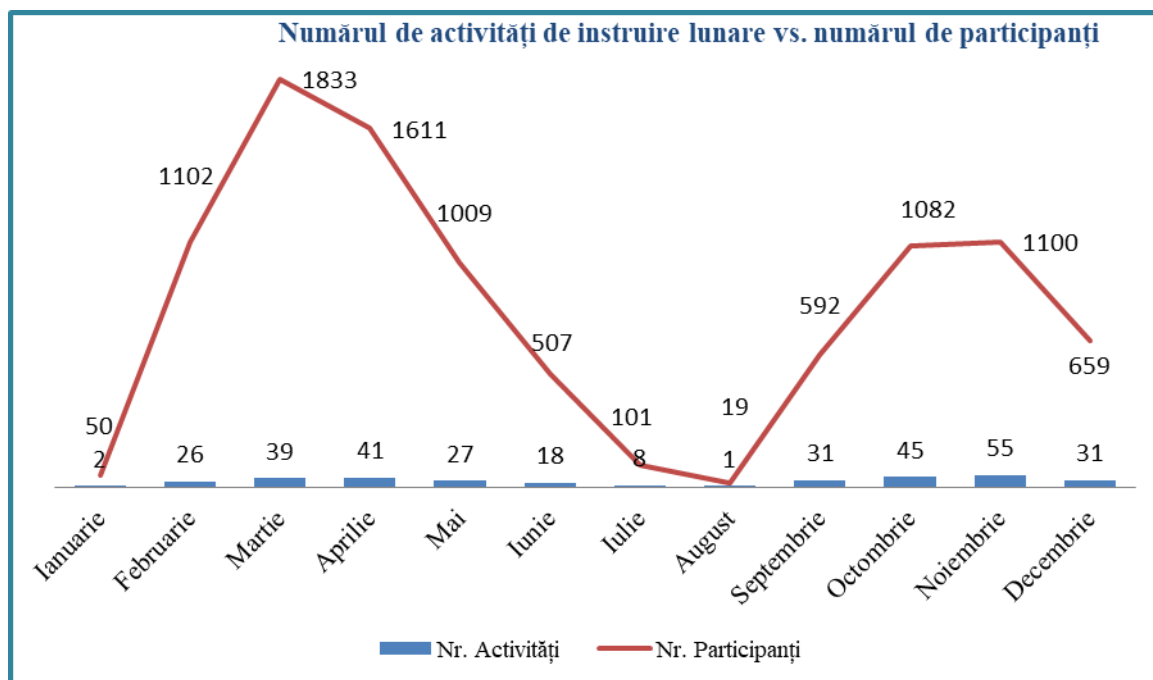
Dintre cei **10081** de beneficiari, au fost certificați: 2590 de judecători, 2591 de procurori, 2309 colaboratori ai instanțelor judecătorești (905 grefieri, 1270 de asistenți judiciari, 134 de șefi ai secretariatelor), 241 de consilieri de probațiune, 301 avocați care acordă asistență juridică garantată de stat, 796 de consultanți ai procurorului, precum și 1204 persoane, reprezentanți ai sectorului justiției (experți judiciari, ofițeri de urmărire penală, avocați, colaboratori ai Serviciului Fiscal de Stat, colaboratori din instanțe, audienți INJ etc.).

În medie, raportat la activitate pe lună, au fost organizate câte 27 de activități și instruite circa 840 de persoane.

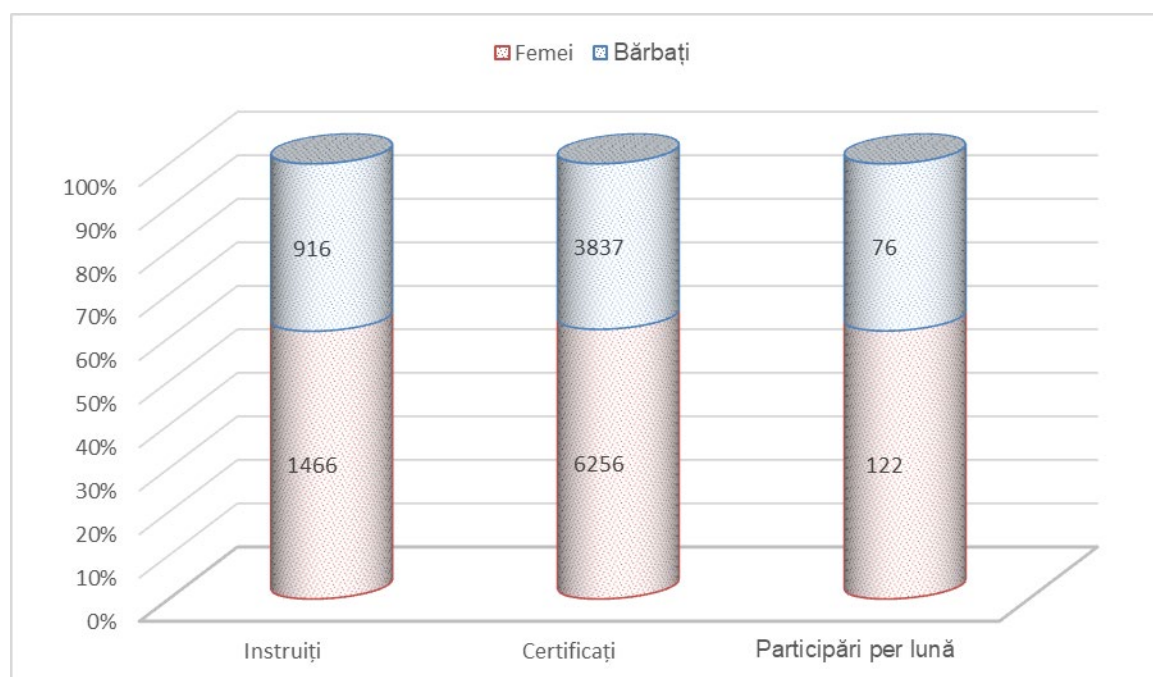
Un număr mai mare de persoane a fost instruit în lunile octombrie și noiembrie, iar cele mai puține persoane au fost instruite în lunile ianuarie și august.

Repartizarea pe luni a beneficiarilor/activităților de formare continuă este redată în diagrama ce urmează:

Pe parcursul anului 2022, au fost instruite 1466 de femei și certificate – 6256 (cu participări multiple), au fost instruiți 916 bărbați și certificați – 3837 (cu participări multiple).

În medie, per lună au participat 122 de femei și 76 de bărbați.

Activitățile de formare continuă în cadrul INJ și orele acumulate de către judecători/procurori, precum și de alți beneficiari, au fost înregistrate în Baza de date cu privire la activitățile de formare continuă din Sistemul informațional al INJ, aceasta fiind completată cu toate informațiile deținute pentru anul 2022 și constituie un instrument indispensabil de monitorizare a procesului de formare profesională a beneficiarilor Institutului.

Conform informațiilor disponibile în Baza menționată *supra*, constatăm că, pe parcursul perioadei supuse raportării, în cadrul celor 190 de activități de formare continuă destinate judecătorilor și procurorilor, au fost instruiți 385 de judecători și 521 de procurori care au acumulat numărul de ore prezentat în tabelul de mai jos.

**Numărul de ore acumulat de către judecători/procurori
la activitățile de formare continuă anul 2022**

Nr. d/o	Categoria de beneficiari	0 ore	1-7 ore	8-39 ore	40 ore	41-80 ore	>=81 ore
1.	Judecători	87	2	65	90	183	45
2.	Procurori	180	0	154	151	174	42

Trebuie menționat că, și pe parcursul anului 2022, formarea profesională a fost centrată pe domeniul drepturilor omului și pe consolidarea capacităților beneficiarilor INJ în vederea implementării eficiente a Convenției Europene a Drepturilor Omului și a jurisprudenței Curții la nivel național. În acest sens, au fost organizate 76 de activități și instruite 2545 de persoane (437 de judecători, 646 de procurori, 390 de asistenți judiciari, 215 grefieri, 247 de consultanți ai procurorilor, 101 consilieri de probațiune, 194 de avocați CNAJGS, 252 de specialiști din cancelarie, 15 audienți INJ, 2 angajați ai INJ, 10 avocați, 6 ofițeri de urmărire penală), iar jurisprudența CtEDO, de facto, nu a lipsit de la nicio temă inerentă subiectului drepturilor omului.

În acest context, putem evidenția câteva domenii specifice din segmentul menționat *supra* care, regăsindu-se și în diverse documente strategice, au fost abordate separat și complex în activități de formare continuă, după cum urmează:

- *Violența în familie și justiția juvenilă*: 12 activități, 368 de persoane instruite (judecători – 42, procurori – 67, asistenți judiciari – 52, grefieri – 36, consultanți ai procurorului – 47, specialiști din cancelarie – 24, avocați care asigură asistență juridică garantată de stat – 51, consilieri de probațiune – 49);
- *Nediscriminare/Egalitate*: 14 activități, 438 de persoane instruite (judecători – 96; procurori – 63, asistenți judiciari – 87, grefieri – 51, consultanți ai procurorului – 78, specialiști din cancelarie – 63);
- *Combaterea traficului de ființe umane*: 13 activități, 353 de persoane instruite (judecători – 68, procurori – 113, asistenți judiciari – 33, grefieri – 22, consultanți ai procurorului – 27, specialiști din cancelarie – 14, avocați care acordă asistență juridică garantată de stat – 53, audienți INJ – 15, ofițeri de urmărire penală – 6, colaboratori ai INJ – 2);
- *Combaterea torturii*: 8 activități, 337 de persoane instruite (judecători – 56, procurori – 78, asistenți judiciari – 69, grefieri – 34, consultanți ai procurorului – 50, specialiști din cancelarie – 48, șefi de secretariate – 2);

- *Examinarea și investigarea infracțiunilor privind viața sexuală/abuz:* 14 activități, 485 de persoane instruite (judecători – 60, procurori – 152, consultanți ai procurorului – 73, asistenți judiciari – 78, grefieri – 58, specialiști din cancelarie – 64);
- *Criminalitatea informatică:* 11 activități, 306 persoane instruite (judecători – 40, procurori – 111, asistenți judiciari – 49, grefieri – 30, consultanți ai procurorului – 52, specialiști din cancelarie – 22, șefi de secretariate – 2);
- *Azil/Migrație:* 1 activitate, 15 persoane instruite (15 judecători).

Un alt domeniu care a constituit obiectul formării beneficiarilor INJ l-a reprezentat *combaterea corupției*, fiind organizate 18 activități și instruite 637 de persoane (judecători – 150, procurori – 354, consultanți ai procurorilor – 32, ofițeri de urmărire penală – 101).

Acest subiect a fost abordat integral în cadrul Modulului *Infracțiuni economice, de corupție și conexe*, repetat semestrial și materializat în zece activități de formare continuă, cu participarea a 319 persoane.

O componentă relevantă în formarea profesională și personală au constituit-o modulele non-juridice și interdisciplinare, care au avut ca scop formarea/dezvoltarea abilităților și competențelor non-juridice și diverse conexiuni interdisciplinare inerente lor. Pe această dimensiune s-au desfășurat 77 de instruirii, cu durata de 616 ore, cu participarea a 2631 de persoane, după cum urmează:

- *Abilități de comunicare și dezvoltare personală:* 20 de activități de formare continuă, cu participarea a 696 de persoane (judecători – 74, procurori – 130, asistenți judiciari – 109, grefieri – 118, șefi de secretariate – 21, consultanți ai procurorului – 82, specialiști – 162);
- *Drept. Psihologie. Psihiatrie:* 6 activități de formare continuă, cu participarea a 348 de persoane (asistenți judiciari – 80, grefieri – 81, șefi de secretariate – 6, consultanți ai procurorilor – 63, specialiști din cancelarie – 118);
- *Managementul și leadership dedicat procurorilor:* 17 activități de formare continuă, cu participarea a 523 de persoane (procurori – 423, ofițeri de urmărire penală din cadrul CNA – 100);
- *Management judiciar și leadership dedicat judecătorilor:* 18 activități de formare continuă, cu participarea a 361 de persoane (judecători – 281, asistenți judiciari – 18, grefieri – 16, specialiști din cancelarie – 32, șefi de secretariate – 14);
- *Tehnicile de redactare ale actelor judecătorești:* 6 activități de formare continuă, cu participarea a 268 de persoane (asistenți judiciari – 123, grefieri – 101, specialiști din cancelarie – 44).
- *Managementul activităților în instanța de judecată:* 10 activități de formare continuă, cu participarea a 435 de persoane (asistenți judiciari – 92, grefieri – 155, șefi de secretariate – 48, specialiști din cancelarie – 140).

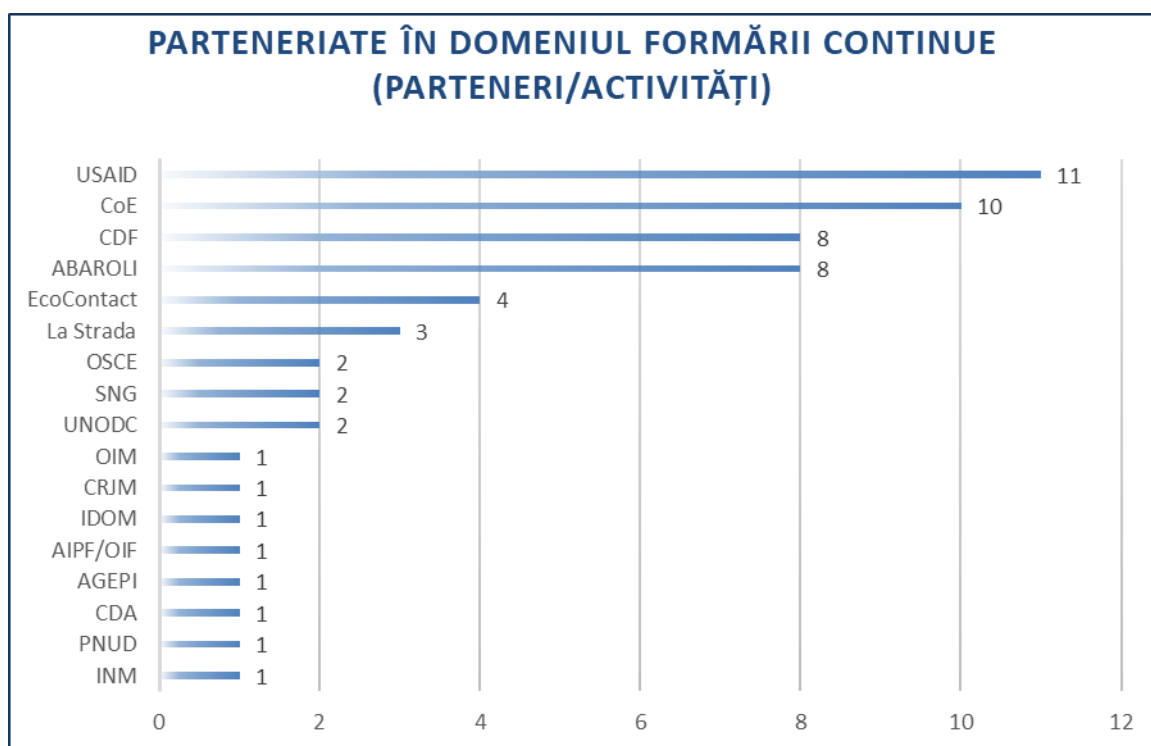
3.2. Parteneriate în domeniul formării continue

Pe parcursul anului 2022, dintre cele 324 de activități de formare continuă în format fizic (seminare, ateliere de lucru, cursuri de instruire, mese rotunde etc.), 266 au fost realizate integral

din bugetul INJ, iar 58 – în colaborare cu partenerii de dezvoltare: CoE, CDF, EcoContact, USAID, ABAROLI, La Strada etc., care au contribuit la consolidarea capacităților instituționale și buna implementare a activităților preconizate.

Menționăm că cele mai multe seminare au fost organizate în parteneriat cu USAID – 11 activități/390 de persoane instruite, CoE – 10 activități/367 de persoane instruite, CDF – 8 activități/268 de persoane instruite, ABAROLI – 8 activități/333 de persoane instruite, EcoContact – 4 activități/79 de persoane instruite, La Strada – 3 activități/67 de persoane instruite, OSCE – 2 activități/32 de persoane instruite, SNG – 2 activități/104 persoane instruite, UNODC – 2 activități/51 de persoane instruite, OIM – 1 activitate/26 de persoane instruite, CRJM – 1 activitate/30 de persoane instruite, IDOM – 1 activitate/19 persoane instruite, AIPF/OIF – 1 activitate/21 de persoane instruite, AGEPI – 1 activitate/16 persoane instruite, CDA – 1 activitate/15 persoane instruite, PNUD – 1 activitate/3 persoane instruite, INM – 1 activitate/7 persoane instruite.

Informația privind numărul de activități realizate în cooperare cu partenerii de dezvoltare este prezentată în diagrama de mai jos:

3.3. Promovarea celor mai bune practici și modalități de instruire

Modalitatea de formare profesională specializată prin intermediul școlilor tematice a avut o tendință constantă în cadrul INJ. Astfel, în 2022 au fost organizate șapte școli tematice:

- Școală de vară „Metodici și tactici de investigare și examinare a cauzelor privind infracțiunile cu caracter sexual comise prin intermediul tehnologiilor informaționale. Aspecte privind abuzul online al minorilor” (22-23 martie 2022), organizată în

parteneriat cu Centrul Internațional „La Strada”, fiind instruiți 15 judecători și 15 procurori;

- Școală de vară „Metodici și tactici de investigare și examinare a cauzelor privind infracțiunile cu caracter sexual comise prin intermediul tehnologiilor informaționale. Aspecte privind abuzul online al minorilor” (5-6 iulie 2022), organizată în parteneriat cu Centrul Internațional „La Strada”, fiind instruiți 15 judecători și 15 procurori;
- Școală de vară „Răspunsul statului la cazurile de trafic de ființe umane din perspectiva echității, eficienței și centrării procesului penal pe victimă” (29 iunie-1 iulie 2022), organizată în parteneriat cu proiectul Agenției Națiunilor Unite pentru Combaterea Drogurilor și Criminalității „Deblocarea impunității traficantilor și sprijinirea justiției pentru victimele traficului de persoane în Sud-Estul Europei”, fiind instruiți 7 judecători, 7 procurori și 7 ofițeri de urmărire penală;
- Școală de vară „Combaterea relelor tratamente și alte încălcări ale persoanelor cu probleme de sănătate mintală. Nediscriminarea grupurilor vulnerabile” (3-5 august 2022), organizată în parteneriat cu Institutul pentru Drepturile Omului, fiind instruiți 8 judecători și 11 procurori;
- Școală de toamnă „Metodici și tactici de investigare și examinare a cauzelor privind infracțiunile cu caracter sexual comise prin intermediul tehnologiilor informaționale. Aspecte privind abuzul online al minorilor” (26-27 octombrie 2022), organizată în parteneriat cu Centrul Internațional „La Strada”, fiind instruiți 15 judecători și 15 procurori;
- Școală de toamnă în domeniul respectării drepturilor omului în procedura de azil (3-4 noiembrie 2022), organizată în parteneriat cu Centrul de Drept al Avocaților, fiind instruiți 15 judecători;
- Școală de iarnă în domeniul cauzelor privind traficul de ființe umane și infracțiunilor conexe (30 noiembrie-2 decembrie 2022), organizată în parteneriat cu OIM, fiind instruiți 15 judecători și 15 procurori.

De asemenea, la capitolul diseminării bunelor practici și a modalităților eficiente de instruire a beneficiarilor INJ au fost înregistrate rezultate în cadrul diverselor activități de instruire realizate în colaborare cu parteneri externi și naționali.

În perioada 26-29 septembrie 2022, INJ a organizat seminarul de formare continuă „Tehnici de investigare financiară”, în cadrul căruia au fost abordate subiecte cu privire la investigarea infracțiunilor de corupție, inclusiv investigația financiară și profilul financiar, tranzacțiile cu criptomonede, identificarea beneficiarilor efectivi etc. Cursul de formare a constituit parte a Programului de susținere a reformei justiției penale și combatere a corupției, implementat de ABA ROLI Moldova, cu sprijinul financiar al Biroului pentru Combaterea Traficului de Droguri și Aplicare a Legii al Departamentului de Stat al SUA.

În perioada 17-19 octombrie 2022, în baza Acordului trilateral de cooperare între Institutul Național al Justiției, Procuratura Generală și Organizația Internațională a Francofoniei, semnat la finele anului 2021, INJ a organizat o sesiune de instruire a procurorilor în domeniul investigării fraudelor financiare, recuperării activelor și asistenței internaționale în materie penală.

3.4 Asigurarea formării continue pe baze contractuale a altor persoane care activează în sectorul justiției

În baza *Regulamentului privind modul de organizare și condițiile de desfășurare a formării inițiale și continue contra plată a persoanelor care activează în sectorul justiției*, aprobat prin Hotărârea Consiliului INJ nr. 9/4 din 06.10.2017, în anul de referință, INJ a organizat un șir de activități de formare profesională contra plată pentru diverse categorii de beneficiari. În total au fost instruite contra plată 113 persoane în cadrul a 8 activități.

Instruiri contra plată

BENEFICIARI	ACTIVITĂȚI	PERSOANE INSTRUITE
Agencia pentru protecția consumatorilor și Supravegherea Pieței	4	60
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	4	53
<i>TOTAL</i>	8	113

Menționăm că situația pandemică și-a pus amprenta asupra activităților INJ de formare continuă a altor persoane care activează în sectorul justiției, deoarece numărul autorităților care au solicitat instruire contra plată a scăzut semnificativ. Astfel, dacă în anii anteriori, în medie 5-6 autorități solicitau instruirii contra plată, pe parcursul anului 2022 numărul acestora a scăzut la două. Cu toate acestea, în perioada de referință, în planul de formare continuă contra plată au fost incluse teme noi, e.g. „Gândirea analitică”, care au generat un interes sporit pentru beneficiarii captivați atât de noutatea subiectelor abordate, cât și de calitatea instruirii.

O instruire complexă și comprehensivă a fost organizată la solicitarea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare. Instruirea a fost o necesitate stringentă de ajustare a activității autorității la prevederile Codului administrativ. Datele statistice cu privire la numărul persoanelor instruite și numărul sesiunilor au fost indicate în *Capitolul III. Instruirea continuă*, informația privind instruirile fiind plasată și pe site-ul INJ.

3.5 Promovarea instruirii la distanță și a instruirii mixte (blended learning)

Instruirea la distanță, precum și instruirea mixtă (blended learning) rămân a fi o perspectivă de formare continuă pentru beneficiarii INJ, reprezentând o modalitate comodă și accesibilă de dezvoltare profesională. Spectrul didactic a fost pe deplin valorificat și în anul de referință (a se vedea *Capitolul VII. Centrul de Informații Juridice*). Mai mult ca atât, dificultățile cauzate de starea pandemică au creat premise pentru consolidarea și amplificarea procesului de instruire la distanță a beneficiarilor INJ.

Astfel, în cadrul Modulului destinat instruirilor la distanță, INJ, inclusiv în parteneriat cu HELP al CoE, a instruit electronic 396 de beneficiari și a certificat 183. Informații detaliate despre e-cursurile prestate se regăsesc la *Capitolul VII. Centrul de Informații Juridice, subcapitolul 7.2*.

Capitolul IV. Activitatea didactico-metodică, de cercetare și formarea formatorilor

Activitatea didactico-metodică și de formare a formatorilor a fost orientată în anul 2022 pe organizarea unor cursuri de instruire eficiente și care corespund necesităților personalului didactic al INJ, aceștia fiind implicați într-un șir de procese necesare realizării obiectivelor scontate.

4.1. Impulsionarea cercetărilor științifice în cadrul Institutului și generalizarea practicii judiciare naționale și internaționale, realizarea inițiativelor științifice de promovare a rezultatelor cercetării

În primăvara anului 2022, INJ, în cadrul proiectului „Suport pentru reforma sectorului justiției în Moldova – Consolidarea capacităților naționale în oferirea instruirii eficiente bazate pe competențe pentru profesioniștii din domeniul juridic”, implementat de PNUD cu suportul financiar al Guvernului SUA, a lansat versiunea în limba română a cărții judecătorului american Richard A. Posner *Cum gândesc judecătorii*. Cartea prezintă reflecții despre procesele de judecată, modul de interpretare a legii, etica judiciară, modul de a gândi a unui judecător și felul în care acesta ia o decizie. Exemplarele cărții au fost transmise judecătorilor și instanțelor judecătorești, universităților și bibliotecilor din țară, formatorilor INJ, precum și altor profesioniști și organizații din sectorul justiției.

În cadrul proiectului *Încetarea violenței în bază de gen prin adoptarea unei abordări coordonate comprehensiv pe ambele maluri al râului Nistru*, cu suportul financiar al misiunii OSCE în Republica Moldova, a fost editat un Ghid practic pentru profesioniștii din domeniul justiției – *Dreptul victimelor infracțiunilor la reabilitare și compensare*, în ediție bilingvă (*i.e.* română și rusă). Scopul acestui ghid este de a sensibiliza justițiarii cu privire la aplicarea modelului de justiție restaurativă și de a contribui la implementarea Legii nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor, reprezentând o continuitate materializată a seminarelor organizate de INJ în parteneriat cu Misiunea OSCE în Moldova pentru judecători și procurori în acest domeniu. Prin urmare, acest ghid va fi utilizat ca suport didactic în cadrul instruirii inițiale și a celei continue pe segmentul protecției drepturilor victimelor și a justiției restaurative.

Pe durata anului 2022, în Revista INJ au fost publicate 34 de articole dintre care 15 au fost semnate de formatori ai INJ și de absolvenți ai cursului de formare inițială, candidați la funcțiile de judecător și de procuror (*i.e.* 14 formatori și șase absolvenți implicați în activitatea de cercetare științifică). Totodată, formatorii INJ au fost implicați în recenzarea articolelor științifice prezentate pentru publicare în Revista INJ, acestea fiind supuse dublei recenzări (*i.e.* din 70 de recenzii, 33 au fost semnate de formatorii INJ).

4.2. Asigurarea activității didactico-metodice și de cercetare

Pe durata anului 2022, Consiliul INJ a aprobat 23 de *curriculumuri* disciplinare, utilizate în cadrul activităților de formare inițială a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror (HC nr. 2/3 din 25 februarie 2022, HC nr. 13/2 din 25 august 2022 și HC nr. 16/2 din 17 octombrie 2022).

De asemenea, în conformitate cu necesitățile de formare identificate, au fost elaborate și aprobate:

- Planul de formare inițială a candidaților la funcțiile de judecător și de procuror pentru perioada 17 octombrie 2022 – 16 aprilie 2024 (HC nr. 13/3 din 25 august 2022);
- Planul modular de formare continuă pentru judecători și procurori (HC nr. 19/1 din 21 decembrie 2022);
- Planul modular de formare continuă a personalului instanțelor judecătorești, consilierilor de probațiune, avocaților care asigură asistența juridică garantată de stat și consultanților procurorilor (HC nr. 19/1 din 21 decembrie 2022);
- Planul de formare formatori pentru anul 2023 (HC nr. 19/2 din 21 decembrie 2022).

4.3. Formarea formatorilor atât în domeniul dreptului substanțial și procedural, cât și în domeniul metodelor și tehnicilor didactice

Formarea formatorilor este o veritabilă piatră de hotar în procesul de consolidare a competențelor didactice și sporirea neîntreruptă a calificării profesionale. Pe durata anului 2022, formatorii INJ au fost instruiți în conformitate cu Planul de formare formatori, iar activitățile s-au bazat, în mod prioritar, pe aspecte privind metodele și tehnicile didactice, dreptul substanțial și procedural etc.

Cu suportul Consiliului Europei, în cadrul programului „Consolidarea capacităților actorilor din sectorul justiției pentru realizarea actului de justiție în conformitate cu standardele europene, în particular pentru combaterea discriminării în Republica Moldova” (proiect național Parteneriatul pentru Buna Guvernare II), opt formatori ai INJ au participat la seminarul online privind *acomodarea rezonabilă*, în cadrul căruia au fost abordate noile probleme legate de nondiscriminare, fiind elucidate particularitățile și obligația pozitivă a statelor de a asigura acomodarea rezonabilă în mediul educațional și la locul de muncă, conform cauzisticii CtEDO și a standardelor europene etc.

În martie 2022, cu suportul Unității HELP a CoE, patru formatori ai INJ au finalizat cu succes cursul online de instruire în domeniul *metodologiei HELP*, devenind astfel tutori certificați ai Programului european pentru formarea juriștilor în domeniul drepturilor omului.

În cadrul proiectului „Suport pentru reforma sectorului justiției în Moldova – Consolidarea capacităților naționale în oferirea instruirii eficiente bazate pe competențe pentru profesioniștii din domeniul juridic”, implementat de PNUD cu suportul financiar al Guvernului SUA, în luna iulie 2022, 18 formatori ai INJ au fost familiarizați cu e-cursul „Legal English” în cadrul seminarului *Implementarea cursului online de Engleză Juridică*, fiind prezentate cele 15 unități și materialele adiționale, necesare pentru buna predare a materiei.

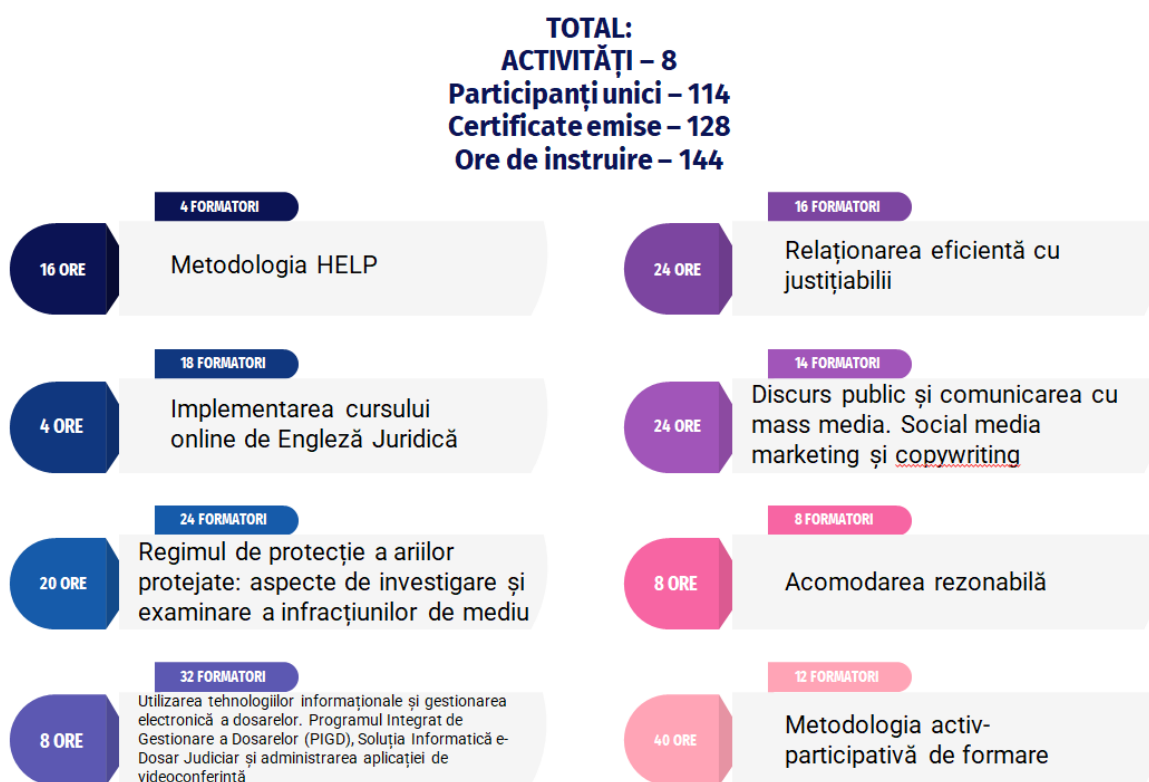
De asemenea, în aceeași perioadă, INJ și AO EcoContact, în parteneriat cu Ministerul Mediului, în cadrul proiectului „O justiție verde pentru un mediu protejat și comunități durabile în Republica Moldova”, au organizat o școală de vară cu genericul *Regimul de protecție a ariilor protejate: aspecte de investigare și examinare a infracțiunilor de mediu*, fiind certificați 24 de formatori și reprezentanți ai autorităților de mediu de pe ambele maluri ale Prutului. Subiectele

abordate s-au axat pe normele de reglementare și clasificare a ariilor protejate de stat din Republica Moldova, aspectele practice privind depistarea și investigarea contravențiilor și a infracțiunilor ecologice în ariile protejate potrivit legislației române și moldovenești, prezentarea cursului HELP privind mediul ambiant și drepturilor omului, pilotat de INJ etc.

În septembrie 2022, cu suportul proiectului USAID „Instanțe Judecătorești Model”, 32 de persoane au fost instruite în domeniul *utilizării tehnologiilor informaționale și gestionarea electronică a dosarelor, Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD), Soluția Informatică e-Dosar Judiciar și administrarea aplicației de conferință*. De asemenea, în cadrul aceluiași proiect, 16 formatori au participat la modulul 1 al unei școli tematici, intitulat *Relaționarea eficientă cu justițiabilii*, iar 14 formatori – la modulul 2 *Discurs public și comunicarea cu mass-media. Social media marketing și copywriting*.

Totodată, în decembrie 2022, 12 formatori au fost certificați ca urmare a parcurgerii cursului electronic privind *metodologia activ-participativă de formare*, care a abordat subiecte precum ciclul de viață al instruirii formatorilor, profilul de competențe al acestora, principiile andragogiei, analiza, design-ul, dezvoltarea și implementarea materialelor de instruire, evaluarea activităților de instruire, inclusiv prin utilizarea modelului Kirkpatrick etc.

Informații detaliate privind numărul participanților unici, al certificatelor emise și al orelor de instruire este prezentat *infra*.

4.4. Creșterea numărului de formatori prin cumul și cu norma întreagă/titulari, în special din rândul judecătorilor și al procurorilor aflați în funcție

În perioada de referință, pentru a răspunde necesităților strategice ale instruirii inițiale și continue, precum și pentru a consolida activitatea didactico-metodică și de formare formatori, INJ s-a preocupat de recrutarea celor mai buni specialiști în calitate de formatori.

Potrivit recomandărilor parvenite anterior de la autoritățile competente privind creșterea numărului formatorilor titulari/cumularzi, pentru perioada 2021-2022 au fost angajați prin cumul 23 de formatori (dintre care cinci judecători și cinci procurori aflați în funcție), iar pentru perioada 2022-2023 – 22 de formatori (dintre care cinci judecători și patru procurori aflați în funcție).

Capitolul V. Cooperarea internațională

Activitatea desfășurată pe segmentul relațiilor externe, în anul 2022, a avut un caracter concret și ținut, pe direcțiile principale de acțiune stabilite în Planul de activitate. Astfel, pe parcursul anului 2022, planificarea activităților a vizat dezvoltarea componentei internaționale a formării inițiale și continue a judecătorilor și a procurorilor, stabilirea de noi parteneriate, precum și participarea în cadrul proiectelor lansate de Uniunea Europeană și Consiliul Europei.

În acest sens, Institutul Național al Justiției a facilitat participări ale audiențelor, ale judecătorilor, ale procurorilor și ale formatorilor la activități internaționale (conferințe, seminare, vizite de studiu etc.). O atenție specială a fost acordată dezvoltării competențelor în domeniul limbilor străine, prin asigurarea accesului beneficiarilor INJ la programe și instrumente de formare cu caracter lingvistic.

Rezultatele activităților desfășurate în sfera relațiilor externe nu ar fi fost posibile fără implicarea activă a INJ în cadrul rețelelor de formare judiciară, al mecanismelor regionale de cooperare și al proiectelor de cooperare cu instituții de formare la nivel european și cu alți parteneri străini.

5.1. Continuarea dezvoltării parteneriatelor stabilite și identificarea de noi parteneriate posibile cu instituții și organizații străine

Cooperarea internațională în anul 2022 a fost axată pe încheierea noilor acorduri de colaborare și valorificarea parteneriatelor deja existente, precum și pe asigurarea schimbului efectiv de bune practici cu instituțiile de formare judiciară. În perioada supusă raportării, au fost elaborate, coordonate și semnate patru acorduri de colaborare cu importanți actori naționali și internaționali.

În vederea asigurării componentei internaționale a formării, la 17 martie 2022, a fost semnat un Memorandum de Înțelegere privind stabilirea unui cadru de cooperare bilaterală între Institutul Național al Justiției și Asociația Barourilor Americane, Inițiativa pentru Supremația Legii, prin intermediul Fondului său de Justiție și Educație.

Având drept premisă necesitatea de a intensifica conlucrarea și asistența reciprocă privind promovarea unei formări de calitate a profesioniștilor din sectorul justiției, a fost încheiat un Acord de colaborare cu Școala Națională a Judecătorilor și Procurorilor din Republica Polonă, la 8 august 2022.

De asemenea, în vederea sporirii nivelului profesional al beneficiarilor INJ și al interviatorilor pe componenta justiției prietenoase copilului, a fost semnat Acordul de colaborare între Institutul Național al Justiției, Ministerul Justiției și Asociația Obștească „Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii”.

Totodată, între Institutul Național al Justiției, Ministerul Mediului și Asociația Obștească „EcoContact” s-a stabilit un cadru de cooperare tripartit, având ca principal domeniu de intervenție pregătirea profesioniștilor din sectorul juridic pe segmentul justiției de mediu.

5.2. Dezvoltarea relațiilor cu organizațiile internaționale la care INJ are statut de membru sau membru observator

Institutul Național al Justiției a fost reprezentat la Adunarea Generală EJTN (7-8 iunie 2022, Paris) și la Conferința Directorilor instituțiilor de formare din cadrul EJTN, (29-30 septembrie 2022, Praga, organizat în regim hibrid sub Președinția Cehiei la Consiliului Uniunii Europene). Pe agenda de lucru a Adunării Generale au figurat aprobarea Planului strategic EJTN, alegerea noului Secretar General și a membrilor Comitetului de Pilotaj. În cadrul Conferinței Directorilor cu tema „Noi abordări în instruirea oferită de instituțiile de formare din cadrul EJTN” au fost puse în discuție diverse aspecte ce țin de evoluția formării judiciare, instrumente metodologice și interactive, inclusiv cele digitale și e-learning.

În calitate de membru al Organizației Internaționale pentru Formare Judiciară, INJ a fost reprezentat de Directorul INJ, șefa Secției relații internaționale și consilierul Directorului INJ la Adunarea Generală a Organizației, desfășurată în cadrul celei de-a X-a Conferințe Internaționale IOJT „Educație judiciară eficientă: înțelegerea populațiilor vulnerabile”, organizată la Ottawa, Canada, în perioada 31 octombrie – 3 noiembrie 2022. Conferințele IOJT sunt organizate o dată la doi ani și reunesc exponenți ai școlilor de magistratură și ai instituțiilor de formare de pe toate continentele.

O echipă a Institutului Național al Justiției a participat în cadrul semifinalei ediției THEMIS 2022 – Drept procesual penal european, în perioada 3-6 mai, la Napoli, Italia. Acest concurs internațional dedicat viitorilor/tinerilor judecători și procurori europeni este o activitate de formare inițială importantă a EJTN, ce abordează teme din domeniul dreptului european și drepturilor omului.

O primă activitate internațională derulată pe segmentul instruirii inițiale, în baza Acordului de cooperare încheiat cu Școala Națională a Judecătorilor și Procurorilor din Republica Polonă, a fost cursul lingvistic „Noi provocări pentru justiție în contextul războiului. Compensarea victimelor războiului – aspecte penale și civile”, la care au participat doi audienți și un angajat al INJ, în perioada 17-18 noiembrie 2022, la Cracovia.

5.3. Consolidarea cooperării INJ cu Consiliul Europei, cu Uniunea Europeană și cu structurile acesteia

În egală măsură, pe parcursul anului 2022, eforturile INJ au fost focusate și pe identificarea oportunităților de participare la activități de formare cu caracter internațional în vederea consolidării cooperării cu structurile europene.

În anul 2022, patru audienți ai INJ au participat la vizita de studiu la Tribunalul Administrativ, Tribunalul Judiciar, Curtea Europeană a Drepturilor Omului din Strasbourg, Parchetul European și la Școala Națională de Magistratură din Paris, în vederea preluării bunelor practici și implementării acestora odată cu numirea în funcție a audienților.

O altă activitate desfășurată cu același obiectiv a fost vizionarea și dezbaterea publică a documentarului francez „Traficul de copii”, care a avut drept scop familiarizarea audienților INJ,

a judecătorilor și a procurorilor aflați în funcție cu modul în care se construiește o investigație, precum și înțelegerea importanței constituirii unor echipe comune de anchetă pentru o coordonare eficientă în asemenea cauze.

În cadrul programului HELP finanțat de Comisia Europeană și coordonat de Consiliul Europei au fost realizate în parteneriat mai multe acțiuni, descrise în *Capitolul VII. Centrul de Informații Juridice*.

INJ a participat la cea de-a șasea reuniune a Rețelei instituțiilor judiciare de formare din Europa de Sud-Est (ESE) reprezentanți ai școlilor de magistratură care s-au axat pe identificarea celor mai importante probleme și activități de interes comun potrivit Strategiei Europa de Sud-Est 2030.

Un alt eveniment important la care a fost parte și INJ a fost reuniunea Comitetului director al proiectului „Accesul femeilor la justiție: implementarea Convenției de la Istanbul și a standardelor europene privind egalitatea de gen în țările Parteneriatului estic”. Discuțiile s-au axat pe rezultatele obținute și lecțiile învățate pe parcursul a patru ani de realizare a proiectului, precum și perspectivele acestuia de dezvoltare în cadrul celei de a treia faze PBG.

De asemenea, în vara anului 2022, INJ a fost supus unei evaluări *inter pares* de către Misiunea TAIEX, care reprezintă un instrument de asistență tehnică și schimb de informații al Comisiei Europene. Scopul evaluării a constat în identificarea principalelor provocări și formularea unui cadru de recomandări ce vor ajuta Comisia Europeană să stabilească necesitățile viitoare de asistență tehnică. Principalele elemente ale evaluării vizează:

1. cadrul juridic;
2. procesul de admitere și absolvire;
3. formarea inițială;
4. formarea continuă;
5. evaluarea procesului de formare;
6. selectarea formatorilor;
7. resurse financiare și IT.

5.4. Implementarea proiectelor de asistență tehnică cu parteneri

Activitățile proiectului „Suport pentru reforma sectorului justiției în Moldova – Consolidarea capacităților naționale în oferirea instruirii eficiente bazate pe competențe pentru profesioniștii din domeniul juridic”, implementat de PNUD, cu suportul financiar al Guvernului SUA, au fost finalizate cu succes. Prima componentă a proiectului a avut drept scop îmbunătățirea capacităților Institutului Național al Justiției de a încorpora conceptele de cercetare, raționament și scriere juridică în formarea profesioniștilor din domeniul juridic. În cadrul acestei componente au fost realizate următoarele: traducerea și publicarea cărții judecătorului american Richard A. Posner „Cum gândesc judecătorii”; revizuirea metodologiei și implementarea programului de simulare în procesul de formare inițială a INJ; dezvoltarea unei metodologii pentru încorporarea cercetărilor juridice, a raționamentului și a scrierii conceptelor

în programul de proces simulat al INJ; lansarea Raportului privind redactarea hotărârilor și instruirea privind redactarea juridică.

În cadrul celei de-a doua componente a proiectului – Consolidarea capacităților instituționale și tehnice ale INJ pentru a oferi formare bazată pe competențe profesioniștilor din domeniul juridic – au fost materializate toate obiectivele propuse: îmbunătățirea ecosistemului tehnologic al INJ; sprijinirea creării de rețele și implicarea în activități ale platformelor regionale și internaționale de formare; renovarea clădirii INJ; dezvoltarea curriculumului „Engleză juridică”.

În anul 2022 a fost realizat cu succes proiectul „Consolidarea sistemului de justiție prin organizarea unor misiuni de transfer de expertiză adresate judecătorilor și procurorilor din Republica Moldova”, implementat de Institutul Național al Magistraturii din România în cooperare cu Institutul Național al Justiției din Republica Moldova, cu sprijinul Agenției de Cooperare Internațională pentru Dezvoltare, sub coordonarea Ministerului Afacerilor Externe din România.

Prima componentă a proiectului a fost realizată sub formă de seminare, conferințe și workshopuri, la care au participat 34 de judecători și de procurori. În cadrul aceluiași proiect au fost organizate trei vizite de studiu la instituțiile de resort din România, la care au participat 15 judecători, procurori și alți actori-cheie din sistemul de justiție din Republica Moldova. Ultimul element al proiectului a avut ca obiectiv organizarea unor activități la Institutul Național al Justiției cu implicarea formatorilor INM. Astfel, doi formatori INM cu normă întreagă au desfășurat două seminare cu genericul „Judgecraft – arta de a deveni judecător”. Ca efect al proiectului, 94 de beneficiari ai INJ au avut acces la formări internaționale de calitate și diversificate sub aspectul domeniilor de formare și tipului de activități.

În sinteză, pe parcursul anului 2022, eforturile INJ s-au concentrat pe facilitarea accesului unui număr cât mai mare de judecători, procurori și formatori la activități de formare internaționale, care să permită asimilarea legislației și a instrumentelor de cooperare dezvoltate la nivelul Uniunii Europene, precum și contactul lor cu sisteme judiciare ale altor state și cu bunele practici validate la nivel european, menite să consolideze încrederea reciprocă și sentimentul apartenenței la o cultură juridică europeană comună.

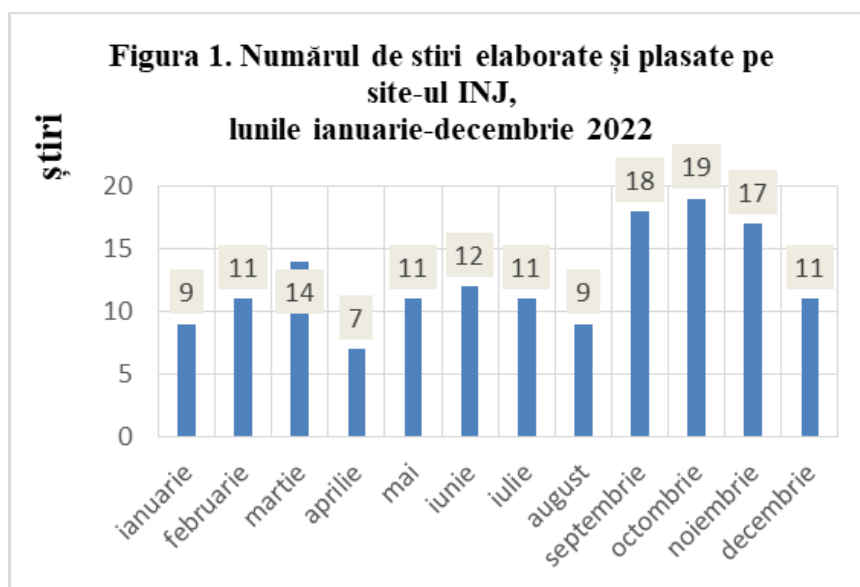

Capitolul VI. Relații publice

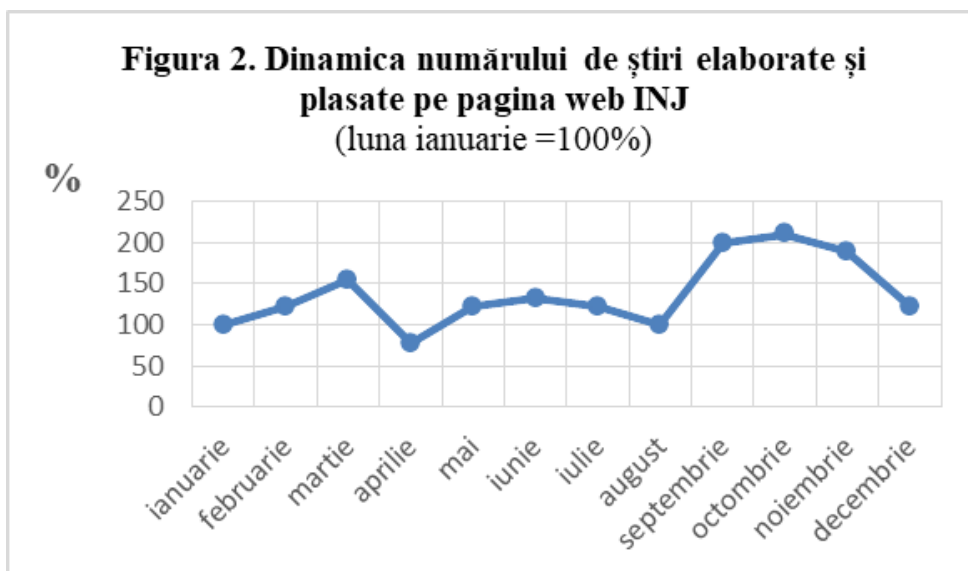
În anul supus raportării, Institutul Național al Justiției a urmărit eficientizarea relațiilor publice, promovarea de imagine, transparență și vizibilitate, prin utilizarea instrumentelor atât tradiționale, cât și moderne de comunicare. În acest sens, au fost efectuate un șir de acțiuni, printre care: actualizarea constantă a site-ului INJ în limbile română și engleză, promovarea activității INJ pe rețele sociale, editarea trimestrială a Revistei INJ, publicație științifică de tipul B, păstrarea unui dialog cu reprezentanții mass-media, organizarea Zilei ușilor deschise și a concursului republican de arte plastice pentru copii „Generația Egalității”, susținerea Campaniei internaționale „16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen”, editarea unor materiale promoționale etc.

6.1. Eficientizarea relațiilor publice și implementarea strategiei de comunicare a INJ

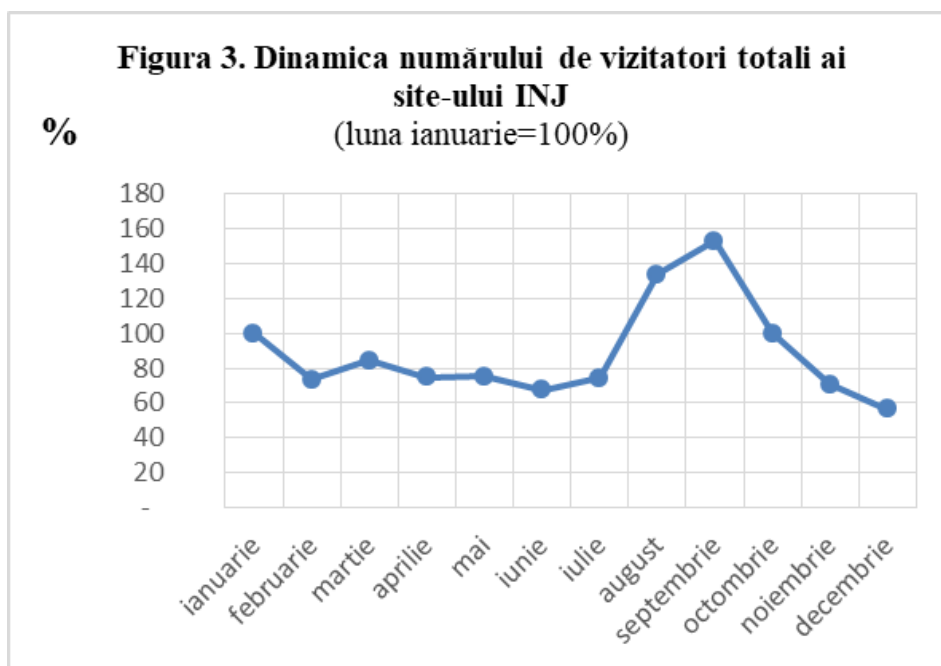
În scopul informării publicului și asigurării transparenței în activitatea INJ, pe parcursul anului 2022, au fost difuzate comunicate ce au reflectat evenimentele și acțiunile efectuate în cadrul instituției. Prin urmare, rubricile destinate informațiilor de interes public de pe site-ul INJ, precum și celelalte secțiuni au fost permanent actualizate, fiind plasate, în timp util, 451 de documente, 549 de imagini, și 6 publicații. De asemenea, pe pagina web a Institutului au fost postate 149 de comunicate/știri, având ca tematică evenimentele care au avut loc la și cu concursul INJ, procesul de instruire inițială, continuă și formare formatori, precum și lansări sau impactul instruirii la distanță asupra beneficiarilor INJ. Media lunară a știrilor care au fost emise în limba română și traduse în limba engleză a constituit 12,42 de știri (Figura 1).

Numărul de știri elaborate și postate pe site-ul INJ a crescut în medie cu 51,99% față de luna ianuarie din același an. Totodată, se atestă o creștere a numărului de publicări cu 100% și 111% în septembrie, respectiv, octombrie 2022. Interesul sporit al utilizatorilor site-ului față de informațiile publicate în lunile indicate se explică prin faptul că în această perioadă se desfășoară examenul de admitere pentru candidații la funcții de judecător și de procuror, precum și mai multe activități de formare profesională (Figura 2).

Un indicator al interesului publicului pentru activitatea realizată în cadrul INJ este numărul afișărilor de pagină și al vizitatorilor. Astfel, în anul 2022, platforma de monitorizare Google Analytics a înregistrat 23959 de vizitatori totali, 15543 de vizitatori noi, 262203 de accesări ale site-ului INJ. Pe parcursul anului analizat se remarcă o creștere a numărului de vizitatori totali cu 53% în luna septembrie, față de luna ianuarie, fapt datorat examenelor de admitere la cursul de formare inițială 2022-2024 (Figura 3).

În anul 2022, INJ a fost organizatorul și co-organizatorul a șase lecții publice (cinci dintre care sunt prezentate în Capitolul II. Instruirea inițială, precum și a lecției publice cu genericul „Generația Egalității” prin prisma Convenției de la Istanbul”, invitat: Arina Țurcan-Donțu, formatoare INJ, avocată a Centrului de Drept al Femeilor, 17.02.2022); a unei conferințe („Accesul la justiție a femeilor victime și supraviețuitoare ale violenței de gen”, organizată de UN Women și UNDP Moldova, în colaborare cu Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Institutul Național al Justiției, Coaliția

Națională „Viață fără violență”, cu sprijinul financiar al Suediei și al Departamentului de Stat al SUA, 29.11.2022)¹.

De asemenea, pe parcursul anului au avut loc trei concursuri (concurs republican de arte plastice „Generația Egalității”, în cooperare cu Școala de arte plastice „A. Șciusev”, februarie-mai 2022; Concursul Național al Studenților în Drept, organizat de ELSA în parteneriat cu Institutul Național al Justiției, Uniunea Avocaților din Moldova, Centrul de Instruire a Uniunii Avocaților, Asociația Tinerilor Avocați și BAA Cobzac și Partenerii, aprilie 2022; concursul de referate pentru audienții INJ „Criza umanitară ca rezultat al conflictului armat din Ucraina”, 20.06.2022), o lansare de carte (versiunea în limba română a cărții judecătorului american Richard A. Posner „Cum gândesc judecătorii”, 11.03.2022), o acțiune de caritate de Ziua internațională a copilului, 1.06.2022; vizionarea documentarului francez „Traficul de copii” – un proiect educațional adresat în special juriștilor în devenire, precum și filmarea dezbaterilor care vor servi drept material cinematografic la realizarea celei de-a doua părți a documentarului, invitați regizorul și echipa de filmare, 17.06.2022; două campanii (INJ partener al campaniei naționale „Educație de securitate”, inițiată de Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova; „16 Zile de activism împotriva violenței în bază de gen”, 25.11-10.10.2022)².

Cu ocazia Zilei Europei, precum și a intrării în vigoare a Convenției de la Istanbul, Institutul Național al Justiției și Școala de arte plastice „Alexei Șciusev” au organizat, pe 13 mai 2022, festivitatea de decernare a premiilor finaliștilor concursului republican de arte plastice „Generația Egalității”, ediția a III-a. 139 de lucrări, create de elevi cu vârsta cuprinsă între 11 și 17 ani, au parvenit din toată țara în adresa organizatorilor. Lansat în februarie 2022, concursul de desene a avut drept scop promovarea ideilor egalității interumane și familiarizarea tinerei generații cu instrumentele care asigură egalitatea de gen, inclusiv cu Convenția de la Istanbul.

¹ A se vedea: <https://www.inj.md/ro/lec%C8%9Bie-public%C4%83-%E2%80%9Ejurisdic%C8%9Bia-%C3%AEn-materie-penal%C4%83-din-germania%E2%80%9D>;

<https://www.inj.md/ro/s%C4%83pt%C4%83m%C3%A2na-memoriei-holocaustului-ac%C8%9Biune-de-sensibilizare-audien%C8%9Bilor-inj>;

<https://www.inj.md/ro/genera%C8%9Bia-egalit%C4%83%C8%9Bii-prin-prisma-conven%C8%9Biei-de-la-istanbul>;

<https://www.inj.md/ro/judec%C4%83torii-ctedo-%C3%AEn-vizit%C4%83-la-inj-%C8%99i-csj>;

<https://www.inj.md/ro/%E2%80%9Estandarde-europene-privind-protect%C8%9Bia-minorit%C4%83%C8%9Bilor-na%C8%9Bionale%E2%80%9D-lec%C8%9Bie-public%C4%83-sus%C8%9Binut%C4%83-de>;

<https://www.inj.md/ro/libertatea-de-%C3%AEntrunire-%C8%99i-de-asociere-prin-prisma-jurispruden%C8%9Bei-cur%C8%9Bii-europene-drepturilor-omului>;

<https://www.inj.md/ro/accesul-la-justi%C8%9Bie-al-femeilor-victime-%C8%99i-supravie%C8%9Buitoare-ale-violen%C8%9Bei-subiectul-conferin%C8%9Bei>.

^{2 2} <https://www.inj.md/ro/%E2%80%9Egenera%C8%9Bia-egalit%C4%83%C8%9Bii%E2%80%9D-concurs-republican-de-arte-plastice-edi%C8%9Bia-iii>;

<https://www.inj.md/ro/inj-fost-gazda-finalei-concursului-na%C8%9Bional-al-studen%C8%9Bilor-%C3%AEn-drept>;

<https://www.inj.md/ro/la-inj-avut-loc-edi%C8%9Bia-viii-concursului-de-referate-pentru-candida%C8%9Bii-la-func%C8%9Biiile-de-judec%C4%83tor-%C8%99i>;

<https://www.inj.md/ro/%E2%80%9Ecum-gandesc-judec%C4%83torii%E2%80%9D-inj-lansat-carte-%C3%AEn-limba-rom%C3%A2n%C4%83-judec%C4%83torului-american-richard-posner>;

<https://www.inj.md/ro/ac%C8%9Biune-de-caritate-de-ziua-interna%C8%9Bional%C4%83-copilului>;

<https://www.inj.md/ro/documentarul-francez-%E2%80%9Etraficul-de-copii%E2%80%9D-subiect-de-dezbateri-la-institutul-na%C8%9Bional-al-justi%C8%9Bei>;

<https://www.inj.md/ro/inj-%E2%80%93-partener-al-campaniei-na%C8%9Bionale-%E2%80%9Eeduca%C8%9Bie-de-securitate%E2%80%9D>;

<https://www.inj.md/ro/inj-se-al%C4%83tur%C4%83-campaniei-interna%C8%9Bionale-%E2%80%9E16-zile-de-activism-%C3%AEmpotriva-violen%C8%9Bei-%C3%AEn-baz%C4%83-de-gen%E2%80%9D>.

Pentru a cunoaște activitatea INJ și posibilitățile de formare a viitorilor judecători și procurori, a fost organizată Ziua ușilor deschise pentru studenții facultăților de drept ai Universității de Stat din Moldova și ai Universității Libere Internaționale din Moldova, membri ELSA (13.04.2022, vizitatori: 40), iar de Ziua europeană a justiției, INJ a fost vizitat de studenți de la ULIM și USM (25.10.2022, vizitatori: 30)³.

Indicator al performanței asociat eficientizării relațiilor cu publicul este numărul accesărilor informațiilor plasate în mediul social. Numărul de aprecieri și urmăritori a crescut în anul 2022 cu 291, respectiv cu 470, astfel, la sfârșitul anului de raportare, pagina de facebook⁴ avea înregistrate 4129 de aprecieri și 4553 de urmăritori. În perioada de referință, au fost elaborate și distribuite 168 de postări pe rețeaua socială respectivă. Cele mai accesate au fost postările despre lansarea promoției a XIV-a de candidați la funcții de judecător și de procuror (19.04.2022, impact – 11617 persoane); despre Ziua ușilor deschise pentru studenții facultăților de drept de la Universitatea Liberă Internațională din Moldova și de la Universitatea de Stat din Moldova, membri ai ELSA (14.04.2022, impact – 5944 de persoane); despre participarea formatorilor INJ la cursul privind relaționarea eficientă cu justițiabilii (3.10.2022, impact 4957 de persoane), despre vizita, de Ziua Europeană a Justiției, a studenților facultăților de drept de la ULIM și USM, membri ai ELSA, la Institutul Național al Justiției pentru a participa la evenimentul public „Accesul la informație juridică și perspectivele profesiilor de judecător și de procuror în contextul reformelor” (26.10.2022, impact 5627 de persoane), despre simularea procesului de judecată a unei cauze civile privind aplicarea măsurilor de protecție pentru victimele violenței în familie, de către audienții INJ, studenții de la Universitatea de Stat din Moldova, Academia „Ștefan cel Mare” și Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice (9.12.2022, impact 4597 de persoane).

Complementar activității de promovare a activității INJ, prin intermediul paginilor oficiale, au fost realizate mai multe ediții poligrafice și diverse materiale promoționale, inclusiv agende, planificatoare, pliante, banner INJ, diplome, certificate pentru activități de instruire, cărți de vizită etc.

De asemenea, pe parcursul anului, au fost înregistrate și soluționate, conform prevederilor legale, șase cereri/petiții, două dintre care au fost conexate pe motiv că obiectul și subiectul lor au fost aceleași.

6.2. Consolidarea relațiilor cu mass-media pentru sporirea vizibilității și transparenței activității INJ

Pentru sporirea vizibilității și a transparenței activității INJ, au fost aduse la cunoștința publicului larg informații de interes public inclusiv prin intermediul mass-mediei. Impactul știrilor și a comunicatelor s-a concretizat prin preluarea de mass-media a informațiilor prezentate

---

³ A se vedea: <https://www.inj.md/ro/studen%C8%9Bii-facult%C4%83%C8%9Bilor-de-drept-membri-ai-elsa-au-p%C4%83%C8%99it-pragul-inj>;
<https://www.inj.md/ro/cu-ocazia-zilei-europene-justi%C8%9Biei-studen%C8%9Bii-facult%C4%83%C8%9Bilor-de-drept-au-trecut-pragul-inj>.

⁴ <https://www.facebook.com/INJmd/>.

în articolele sau știrile acestora (BizLaw, Moldpress, realitatea.md, rlive.md, privesc.eu, Jurnal TV, NTV, agora.md, nordnews.md, newsmaker.md, stiri.md etc.).

Majoritatea articolelor scrise sau a reportajelor au avut un caracter informativ prezentând activitatea din cadrul Institutului Național al Justiției. Astfel, examenele de admitere, inclusiv modificările legislative ce țin de condițiile admiterii la INJ, au fost mediatizate în 57 de știri și articole; examenele de absolvire a INJ, în șase articole; instruirii, în special formarea la distanță, în 15 articole; campania „16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen”, în șase articole.

În anul 2022 au fost asigurate intervenții ale reprezentanților INJ la evenimente publice cu transmisiune directă pe platformele specializate („Prezentarea raportului de monitorizare a cărții albe a justiției”, 15.04.2022), la buletine de știri sau interviuri, fiind coordonate declarațiile de presă cu diferite ocazii. Spre exemplu, în cadrul acțiunii de sensibilizare a opiniei publice cu privire la prevenirea fenomenului violenței față de femei și fete, care a avut loc la INJ în contextul campaniei internaționale „16 zile de activism împotriva violenței în bază de gen” (privesc.eu, Jurnal TV, NTV etc.).

În vederea culegerii informațiilor referitoare la INJ și la sferile sale de interes, precum și al evitării dezinformării sau informării eronate a populației a fost făcută zilnic revista presei – căutarea și selectarea articolelor apărute în mediul online. Cele mai relevante știri au fost plasate pe site-ul INJ, la rubrica „INJ și mass-media”⁵.

6.3. Îmbunătățirea calității de publicație științifică a Revistei Institutului Național al Justiției

Deși anul 2022 a fost unul complicat, Institutul Național al Justiției a ținut cont de programul apariției publicației sale științifice, fiind susținute rubricile tradiționale ale Revistei INJ, iar autorilor – impuse cerințe mai dure față de calitatea articolelor științifice, inclusiv față de respectarea cerințelor de tehnoredactare. Astfel, în fiecare număr apărut au fost incluse cele mai importante evenimente din activitatea Institutului Național al Justiției, precum și interviuri, în cadrul rubricii „Invitatul de onoare”, cu personalități deosebite: Brett Rose, Director al Secției justiție penală și aplicare a legii din cadrul Ambasadei SUA în Republica Moldova, Dumitru Obadă, agent guvernamental al Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Pierre de Monte, magistrat de legătură din cadrul Ambasadei Franței la București, cu competențe pentru Republica Moldova și România, și Domnica Manole, Președinte al Curții Constituționale a Republicii Moldova.

Totodată, în cele patru numere au apărut 34 de articole care au oglindit probleme științifice din diferite domenii ale dreptului: drept internațional, drept penal și procesual penal, drept public, drept civil și procesual civil, drept privat etc. Articolele publicate în revistă au fost prezentate pe domenii cu rubrici și cu indice de Clasificare Zecimală Universală stabilit de specialiștii de la Camera Națională a Cărții, cu DOI (Digital Object Identifiers) și cu numere personalizate de ORCID ale autorilor.

---

⁵ A se vedea: <https://www.inj.md/ro/presa-despre-inj>.

Pe parcursul anului de raportare, calitatea edițiilor revistei din anul precedent (2021) a fost evaluată multidimensional de către Index Copernicus International, iar, ca rezultat, pe baza verificării informațiilor din chestionarul de evaluare și a analizei problemelor pentru 2021, experții au stabilit indicatorul Index Copernicus Value ICV 2021 = 91.78. Pentru comparație, în anul 2020 acest indicator era 85.46, în 2019 – 80,42, iar în 2018 – 77.07.

Trebuie de menționat că pandemia și războiul din regiune au influențat negativ relațiile cu autorii de peste hotare, din care cauză a fost publicat doar un singur articol științific semnat de o cercetătoare din România.

Îndată după apariție, varianta PDF a revistei a fost plasată pe site-ul oficial al Institutului Național al Justiției, iar articolele științifice din toate cele patru numere apărute pe parcursul anului au fost introduse în trei baze de date internaționale în care Revista Institutului Național al Justiției este prezentă: DOAJ, Copernicus și HeinOnline. Tirajul în variantă print a revistei – 200 de exemplare – a fost distribuit gratuit instituțiilor din cadrul sistemului de justiție, în biblioteci locale și de peste hotare.

Capitolul VII. Centrul de Informații Juridice

Principala preocupare a Centrului de Informații Juridice în anul 2022 a fost modernizarea și migrarea pe versiunile noi a site-urilor INJ. Acțiunea a permis optimizarea folosirii resurselor electronice, facilitarea accesului utilizatorilor și sporirea securității.

Un alt obiectiv a constituit consolidarea resurselor electronice oferite beneficiarilor INJ, care s-a realizat prin îmbunătățirea site-ului oficial și actualizarea rubricilor de referință, precum și crearea unei noi secțiuni HELP cu informație relevantă privind colaborarea INJ cu acest Program.

7.1. Asigurarea tehnico-informațională a activității Institutului Național al Justiției

În anul 2022 a fost asigurată mentenanța și administrarea Sistemul Informațional (intranet), a Platformei ILIAS și a site-ului oficial al INJ. Resursele informaționale ale INJ au fost host-ate pe platforma MCloud, iar serviciile internet și poșta electronică au fost oferite de Centrul de Telecomunicații Speciale. Pentru site-urile INJ a fost prelungită utilizarea certificatului SSL.

În 2022, pe server au fost actualizate componentele software și site-urile INJ, fiind efectuată testarea și oferit feedback pe componentele schimbate. Printre modificările majore realizate în cadrul proiectului de actualizare a SI a INJ, susținut financiar de către PNUD, au fost:

- integrarea MLog în ILIAS (log-uri privind gestionarea probelor examenului de admitere și absolvire);
- automatizarea gestionării procesului de formare inițială;
- elaborarea, testarea și implementarea a cinci rapoarte noi.

De asemenea, au fost revăzute nomenclatoarele domeniilor de formare și ale documentelor strategice, fapt care permite generarea rapoartelor actualizate.

În cadrul proiectului „Suport pentru reforma sectorului justiției în Moldova – Consolidarea capacităților naționale în oferirea instruirii eficiente bazate pe competențe pentru profesioniștii din domeniul juridic”, implementat de PNUD cu asistența financiară a Guvernului SUA, INJ a obținut o donație considerabilă, care a inclus: un smart board interactiv, monoblocuri și laptopuri, tehnică pentru rețea și licențe pentru soft, surse de alimentare neinteruptibilă pentru sala de calculatoare și server, cameră video cu accesorii pentru filmarea examenelor și a simulărilor de procese, echipamente periferice și instrumente de lucru cu PC, imprimantă multifuncțională etc.

Concursul de admitere a fost gestionat totalmente online, *i.e.* de la depunerea dosarelor de participare până la generarea borderourilor electronice și afișarea rezultatelor. În vederea organizării examenului de admitere, au fost introduse și configurate 1600 de teste-grilă și 400 de spețe. De asemenea, pentru promovarea electronică a probelor, au fost gestionate grupele de candidați la funcțiile de judecător și de procuror, au fost oferite parole și asistență tehnică participanților la examen și Comisiei de admitere.

Pe parcursul anului, în cadrul sistemului informațional al INJ au fost făcute șase modificări, care au inclus acțiuni de actualizare, de ajustare și de eliminare a erorilor. Schimbările au contribuit la optimizarea și la dezvoltarea resurselor nominalizate. De asemenea a fost coordonată exploatarea sistemului informațional al INJ.

Cu scopul sporirii vitezei rețelei locale de calculatoare a INJ au fost înlocuite toate switch-urile. Ca rezultat, actualmente, viteza rețelei locale este de 1 Gb.

Stațiile de lucru din sala de calculatoare, precum și cele ale colaboratorilor INJ au fost în continuare dotate cu baza de date juridice eLex, care conține legislația actualizată și jurisprudența Republicii Moldova. Securitatea stațiilor de lucru este asigurată de soft-urilor antivirus.

În procesul de planificare a bugetului privind investițiile și achizițiile în domeniul tehnologiilor informaționale ale INJ au fost înaintate propunerile anuale de achiziție, au fost elaborate specificațiile tehnice pentru componentele software și hardware care urmau a fi procurate. De asemenea, a fost casat sistemul video exterior învechit (Raportul de expertiză nr. 0461770, executat de Camera de Comerț și Industrie).

În anul 2022 a fost finalizată instalarea sistemului de supraveghere video extern, fiind instalate și configurate 11 camere. De asemenea, a fost pregătit postul de lucru pentru pază, cu configurarea accesului și ajustarea imaginii pe camere.

Pe parcursul anului de referință, a fost oferit suportul tehnic personalului și beneficiarilor INJ, inclusiv asistență în folosirea programelor specializate.

Utilizarea în activitățile de instruire a serviciului pentru videoconferințe Zoom a continuat și pe durata anului 2022. Formatorii, participanții la activitățile de formare, personalul și audienții INJ au obținut suportul tehnic pentru folosirea acestui serviciu.

Totodată a fost asigurată funcționarea continuă a sistemului de control acces, inclusiv la parcare. A fost gestionată lista de persoane și numere de înmatriculare a mijloacelor de transport, au fost eliberate 35 de carduri de acces în clădire, a fost asigurată deservirea tehnică și executarea lucrărilor de profilaxie a echipamentului.

În vederea evaluării activităților de formare prestate de INJ, au fost elaborate și gestionate 97 forme de chestionare electronice pentru evaluarea activităților de formare inițială și 57 – pentru evaluarea activităților de formare continuă. Datele obținute au fost transmise spre prelucrare și analiză.

7.2. Prestarea cursurilor de formare la distanță

În anul 2022, Institutul a prestat mai multe e-cursuri, inclusiv în parteneriat cu Programul HELP al Consiliului Europei.

Prin urmare, pe platforma HELP a Consiliului Europei au fost lansate patru e-cursuri noi:

- Standardele Comitetului european pentru prevenirea torturii și a tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante (CPT);
- Raționamentul judiciar și drepturile omului;
- Garanțiile procedurale în procesul penal și drepturile victimelor;
- Violența împotriva femeilor și violența domestică.

Pe platforma ILIAS a INJ au fost lansate trei e-cursuri noi:

- Instrumente CEPEJ – indicatorii de performanță PIGD;
- Programul destinat pregătirii interviuatorilor;
- Soluționarea litigiilor electorale. Modulul CtEDO.

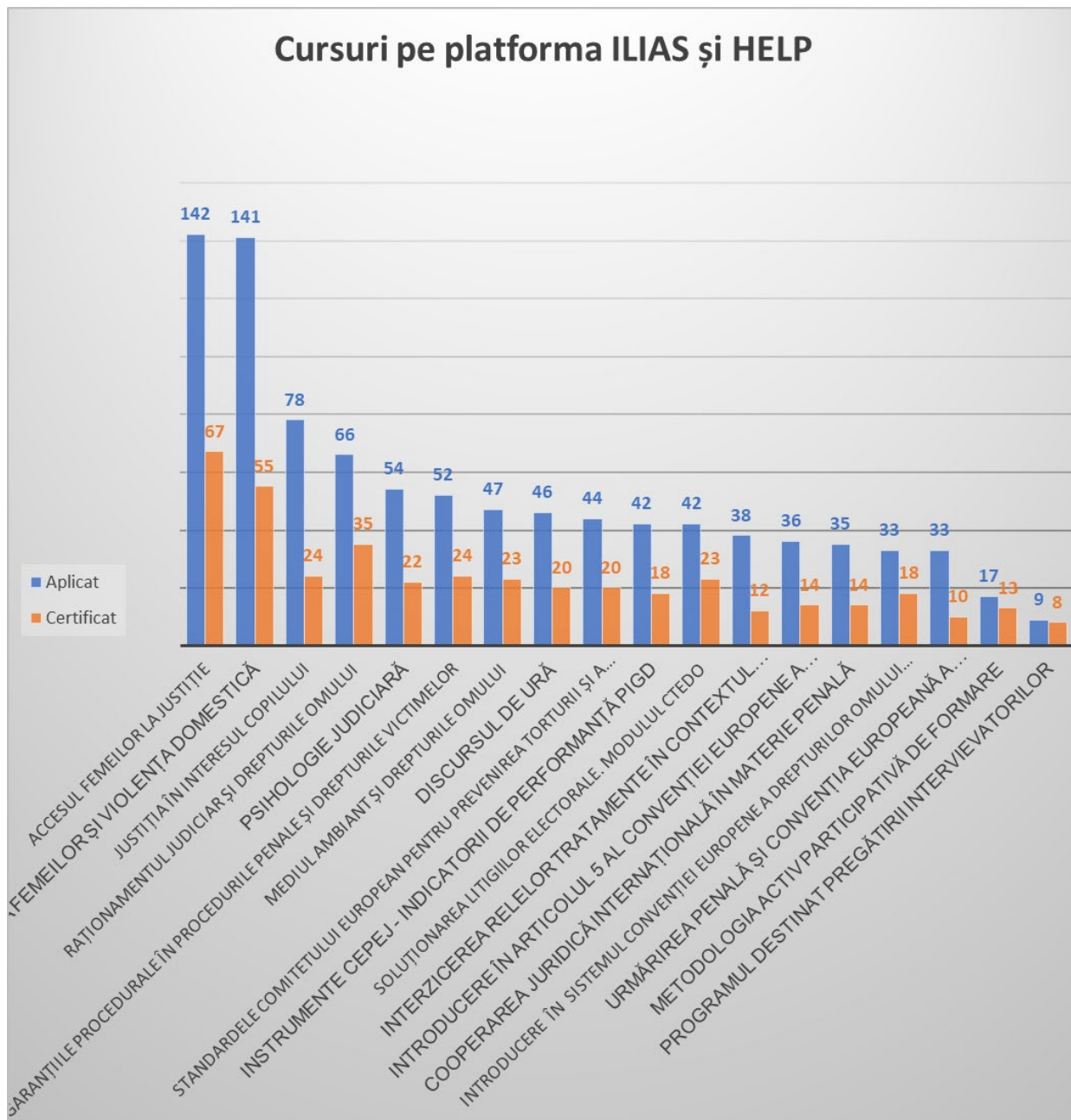
Astfel, în anul 2022 au fost lansate în total șapte e-cursuri noi, cel mai mare număr de la fondarea INJ. De asemenea, este prima dată când au fost pilotate concomitent trei e-cursuri pe platforma ILIAS a INJ.

La cursurile lansate în parteneriat cu Programul HELP au participat în total 303 beneficiari, dintre care 134 au fost certificați, iar la cele trei e-cursuri prestate pe platforma ILIAS a INJ au participat în total 93 de beneficiari, dintre care 49 au fost certificați.

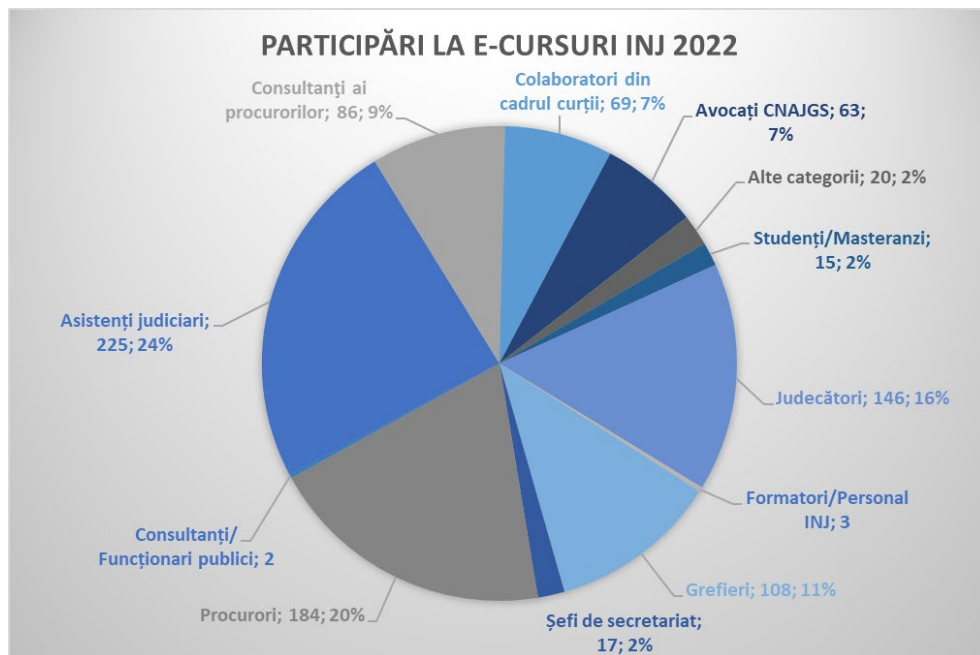
Pe platformele ILIAS a INJ și HELP a CoE au fost oferite 18 e-cursuri, care au fost active în total de 21 de ori:

1. Accesul femeilor la justiție;
2. Cooperarea juridică internațională în materie penală;
3. Discursul de ură;
4. Garanțiile procedurale în procesul penal și drepturile victimelor (*e-curs nou*);
5. Instrumente CEPEJ – indicatorii de performanță PIGD (*e-curs nou*);
6. Interzicerea relelor tratamente în contextul aplicării legii, securității și în alte contexte coercitive;
7. Introducere în articolul 5 al Convenției Europene a Drepturilor Omului: Dreptul la libertate și la siguranță;
8. Introducere în sistemul Convenției Europene a Drepturilor Omului și al Curții Europene a Drepturilor Omului;
9. Justiția în interesul copilului;
10. Mediul ambiant și drepturile omului;
11. Metodologia activ-participativă de formare;
12. Programul destinat pregătirii interviuatorilor (*e-curs nou*);
13. Psihologie judiciară;
14. Raționamentul judiciar și drepturile omului (*e-curs nou*);
15. Soluționarea litigiilor electorale. Modulul CtEDO (*e-curs nou*);
16. Standardele Comitetului european pentru prevenirea torturii și a tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante (CPT) (*e-curs nou*);
17. Urmărirea penală și Convenția Europeană a Drepturilor Omului;
18. Violența împotriva femeilor și violența domestică (*e-curs nou*).

În anul 2022, inclusiv în parteneriat cu HELP al CoE, INJ a instruit electronic 955 de beneficiari și a certificat 420. Numărul de participări la e-cursuri, precum și al certificării s-a restabilit la nivelul precedent perioadei COVID-19. Informația relevantă este prezentată în diagrama de mai jos.

Potrivit profilului participanților, la e-cursurile prestate de INJ în anul 2022 avem următoarea situație:

În cadrul formării inițiale, pe platforma ILIAS au fost prestate următoarele e-cursuri:

1. Promoția 2021-2023 (15 candidați la funcția de judecător și 20 de candidați la funcția de procuror):
  - a. *Sistemul ONU al drepturilor omului* (toți audienții promoției);
  - b. *Interzicerea relor tratamente în contextul aplicării legii, securității și în alte contexte coercitive* (toți audienții promoției).
2. Promoția 2022-2024 (10 candidați la funcția de judecător și 15 de candidați la funcția de procuror):
  - a. *Sistemul ONU al drepturilor omului* (toți audienții promoției);
  - b. *Introducere în Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Curtea Europeană a Drepturilor Omului* (toți audienții promoției);
  - c. *Interzicerea relor tratamente în contextul aplicării legii, securității și în alte contexte coercitive* (toți audienții promoției);
  - d. *Introducere în articolul 5 CEDO: Dreptul la libertate și la siguranță* (toți audienții promoției);
  - e. *Etica și conduita profesională pentru judecători/procurori* (toți audienții promoției);
  - f. *Raționamentul judiciar și drepturile omului* (toți audienții promoției);
  - g. *Tactica criminalistică* (audienții candidați la funcția de procuror).

De asemenea, pe platforma ILIAS au fost gestionate materialele simulărilor de procese, au fost realizate testări electronice, au fost stocate și diseminate materiale de instruire de care au beneficiat audienții promoției 2021-2023 și ai promoției 2022-2024.

Este de menționat că, în cadrul formării continue și inițiale, toate cursurile electronice prestate pe platforma ILIAS, precum și pe platformele partenerilor, au fost asigurate cu tutorat, fapt care garantează o bună interacțiune și calitate a activităților desfășurate online.

Pentru facilitarea utilizării de către formatori și beneficiari a platformelor ILIAS și HELP, au fost actualizate și diseminate instrucțiuni, fiind acordat suportul tehnic și metodologic

necesar. De asemenea, toate e-cursurile de pe platformele ILIAS și HELP au fost adaptate pentru a permite beneficiarilor să le acceseze și să le vizualizeze de pe diverse device-uri.

Evaluarea calității e-cursului și a nivelului de satisfacție, realizată prin aplicarea chestionarelor electronice completate benevol și anonim în cadrul fiecărei lansări de e-curs a INJ, denotă un nivel ridicat de satisfacție a participanților privind conținutul, design-ul, funcționalitățile e-cursului, precum și prestația tutorilor.

În perioada supusă raportării, tutorii și formatorii INJ au recepționat suportul necesar privind utilizarea platformelor ILIAS și HELP, gestionarea activităților tutorate, interacțiunea cu participanții și audienții etc.

7.3. Pregătirea formatorilor pentru folosirea noilor tehnologii

În anul 2022, formatorii au aplicat cunoștințele și abilitățile obținute la anterioarele seminare și ateliere de lucru în domeniul utilizării tehnologiilor informaționale în activitatea de formare și gestionarea disciplinei/simulărilor pe platforma ILIAS, beneficiind de asistență personalizată la configurarea activităților solicitate pe platformele ILIAS a INJ și HELP a CoE.

De asemenea, pentru informare și instruire, au fost actualizate, diseminate și plasate pe platforma ILIAS două materiale de ghidare pentru formatori, *i.e.*:

- Recomandări metodice pentru tutorii e-cursurilor pe platforma ILIAS a INJ;
- Recomandări metodice pentru formatorii disciplinelor cu simulare de proces pe platforma ILIAS a INJ.

7.4. Monitorizarea și evaluarea calității activităților de formare la distanță

Toate e-cursurile menționate în subcapitolul 7.2 au fost supuse evaluării prin chestionare electronice benevole și anonime.

Informații suplimentare sunt prezentate în Capitolul IX – *Monitorizarea satisfacției beneficiarilor*.

7.5. Modernizarea bibliotecii Institutului Național al Justiției

În anul 2022, biblioteca INJ a contribuit la formarea profesională a beneficiarilor Institutului, prin oferirea accesului la sursele informaționale și materiale editoriale, precum și la bazele de date electronice. Activitățile bibliotecii s-au rezumat la deservirea beneficiarilor INJ, multiple împrumuturi de carte (împrumut în sala de lectură și la domiciliu) etc. Prin colecția sa bine selectată, biblioteca a devenit un centru cu adevărat util, inclusiv prin introducerea sa în Sistemul Integrat al Bibliotecilor Informatizate din Moldova.

Deja de cinci ani, biblioteca INJ este integrată în SIBIMOL. Astfel, beneficiarii INJ au acces la colecțiile și bazele de date ale tuturor bibliotecilor din republică și din alte țări partenere.

Utilizatorii pot accesa [catalogul online de pe site-ul INJ](#). Pe parcursul anului 2022, în SIBIMOL au fost introduse 20 de titluri de carte.

Grație donatorilor, fondul bibliotecii în acest an a fost suplinit cu 24 de titluri, în total cu 2905 exemplare.

Pe parcursul anului au fost prestate consultații pentru 55 de beneficiari, fiind oferite cu împrumut 105 exemplare și restituite 45 de exemplare.

În vederea promovării cunoștințelor în domeniul judiciar, au fost transmise, cu titlul gratuit, 3043 de exemplare de carte unui șir de instituții de învățământ superior (cu profil juridic), judecătoria, procuratură, instituții de stat din sistemul judiciar, inclusiv 339 de exemplare – participanților la diverse evenimente organizate de către sau în parteneriat cu INJ sau oferite în cadrul unor vizite de studiu.

Cu scopul de a promova serviciile bibliotecii INJ a fost creată și suplinită cu informații de referință rubrica „[Noutăți bibliotecare](#)” în secțiunea „[Centrul de Informații Juridice](#)” pe site-ul INJ, unde sunt anunțate noile titluri disponibile în bibliotecă.

7.6. Facilitarea accesului beneficiarilor Institutului la informație juridică

Cu scopul de a oferi acces la informații relevante beneficiarilor INJ, în anul de referință a fost actualizată și suplinită cu noi rubrici secțiunea „[Centrul de Informații Juridice](#)”, după cum urmează:

- rubrica „[Noutăți bibliotecare](#)”, descrisă *supra*;
- rubrica „[Materiale pentru studiu individual](#)”, care conține materiale grupate pe 25 de domenii distincte de conținut privind activitățile de formare din intranet cu acces liber. Rubrica este suplinită și actualizată continuu.

De asemenea, au fost actualizate rubricile „[Practica judiciară și legislație](#)”, „[Resurse electronice](#)” și „[Publicații](#)”.

Pentru a promova e-cursurile oferite de Programul HELP, reieșind din imposibilitatea actualizării paginii naționale de pe portalul gestionat de CoE, a fost creată [secțiunea HELP pe site-ul oficial al INJ](#), inclusiv în varianta engleză. Această resursă oferă toată informația relevantă privind noile lansări, evenimente etc.

Cu scopul informării beneficiarilor INJ privind lansările de e-cursuri, posibilitățile de participare la alte activități de formare, apariția noilor resurse juridice (electronice sau pe suport de hârtie) a fost introdusă practica de anunțare prin mail a beneficiarilor INJ privind apariția titlurilor noi în bibliotecă sau a altor resurse electronice și consolidată lista beneficiarilor cu datele de contact ale acestora.

Pentru facilitarea accesului online la informații juridice a fost optimizat site-ul oficial al INJ (UI, structura meniului etc.), fiind revăzut și modul de acces la intranet și pe platforma ILIAS.

Un lucru care merită a fi menționat este transmiterea, pe durata anului 2022, a 1331 de exemplare a cărții „*Cum gândesc judecătorii*”, a 114 exemplare a cărții „*Covid-19 și impactul asupra drepturilor omului*” și a 286 de exemplare a ghidului „*Corectitudine lingvistică în actele judecătorești*”, judecătorilor și instanțelor judecătorești din țară, Procuraturii Generale, facultăților de drept și bibliotecilor naționale, formatorilor INJ, precum și altor profesioniști și organizații din sectorul judiciar.

Capitolul VIII. Consolidarea capacităților INJ

Echipa INJ este pilonul care reflectă realizarea misiunii instituției și respectarea valorilor stabilite în Declarația de politică în domeniul calității. În anul de referință, obiectivul prin care s-a urmărit consolidarea echipei și implementarea celor mai bune practici în dezvoltarea resurselor umane a fost atins. Prin urmare, a fost asigurată eficacitatea dezvoltării profesionale continue a personalului, respectarea procedurilor clare de recrutare a personalului în cadrul INJ, precum și realizarea evaluării activităților și a performanțelor fiecărui angajat în vederea promovării și salarizării diferențiate, în funcție de rezultate.

În anul de raportare, organigrama și structura organizatorică a Institutului Național al Justiției nu a suferit modificări. INJ își desfășoară activitatea prin personalul constituit din formatori, personalul administrativ și personalul auxiliar, în număr total de 73 de unități.

Institutul Național al Justiției este finanțat integral din bugetul de stat și are buget propriu, care este administrat independent, în conformitate cu prevederile legale. În anul 2022, pentru exercitarea atribuțiilor funcționale, INJ a efectuat cheltuieli de la bugetul de stat în sumă totală de 18922.7 mii lei. Bugetul INJ a fost precizat la 20945.9 mii lei în creștere cu 1137,3 mii lei față de 2021.

Baza materială a INJ a fost îmbunătățită prin achiziționarea de bunuri, servicii și lucrări necesare desfășurării eficiente a tuturor activităților din cadrul instituției. Astfel, au fost efectuate achizițiile planificate în sumă de 2404,12 mii lei.

8.1. Resurse umane

Pe parcursul anului 2022, în cadrul managementului resurselor umane, INJ a întreprins o serie de activități, realizate la nivel organizațional, care au permis folosirea cât mai eficientă a abilităților și a capacităților personalului pentru atingerea scopurilor propuse.

8.1.1. Restructurarea personalului INJ conform necesităților

În prima jumătate a anului au fost aprobate statele de personal ale Institutului Național al Justiției, fiind revizuite, în mod repetat pe parcursul anului, fișele de post ale secțiilor care au angajat personal sau în care au fost identificate necesități de modificare a atribuțiilor existente până la acel moment.

Pe parcursul anului de referință, au fost angajate trei persoane cu funcții de execuție și un transfer, au fost încetate raporturile de muncă cu șase angajați. Din numărul total de 25 de unități de formator, în Direcția instruire și cercetare și Centrul de informații juridice, au fost angajați 22 de formatori prin cumul și peste 294 de formatori și conducători de practică pe unitate de timp.

8.1.2. Evaluarea personalului INJ conform procedurii stabilite

Performanțele profesionale individuale ale personalului în raport cu cerințele posturilor au fost evaluate în scopul stimulării individuale a angajaților de a obține rezultate optime în activitate.

Pe parcursul perioadei de raportare au fost realizate instruirile angajaților conform Planului de instruire profesională a personalului pentru anul 2022. În vederea asigurării unui nivel optim de cunoștințe și de abilități necesare în procesul exercitării activității profesionale, au fost asigurate oportunități de instruire pentru angajați, în special prin intermediul formării la distanță.

Tab. 1. Instruirile realizate pe parcursul anului 2022			
Nr.	Tematica	Durata (ore)	Persoane instruite
1.	Curs de instruire în domeniul securității și sănătății în muncă	2	34
2.	Etichetă și protocol instituțional	8	20
3.	Contract individual de muncă. Particularitățile încheierii, realizării și încetării. Disciplina muncii	8	1
4.	Controlul intern managerial	18	1

8.2. Resurse financiare

În calitatea sa de instituție publică, Institutul Național al Justiției gestionează resurse financiare publice și este finanțat din bugetul de stat. INJ utilizează și venituri provenite din mijloace speciale, fapt specificat expres în conținutul *Hotărârii de Guvern nr. 211 din 29 februarie 2016 cu privire la aprobarea Nomenclatorului și a tarifelor serviciilor prestate contra plată de către Institutul Național al Justiției, precum și a Regulamentului privind modul de formare și utilizare a veniturilor colectate de către acesta.*

Analiza funcțională și instituțională ce ține de resursele financiare are scopul de a îmbunătăți și optimiza nivelul de executare a bugetului INJ.

De remarcat că rata de executare a bugetului Institutului Național al Justiției, pentru anul 2022, constituie 90.51 %, fapt care reprezintă un indicator bun. Bugetul INJ este elaborat pe programe și este parte componentă a programului 40 – „Justiția”, cu subprogramul 12 – „Formare profesională în domeniul justiției”. Indicatorii de performanță stabiliți în programul pentru anul 2022 sunt prezentați în tabelul de mai jos.

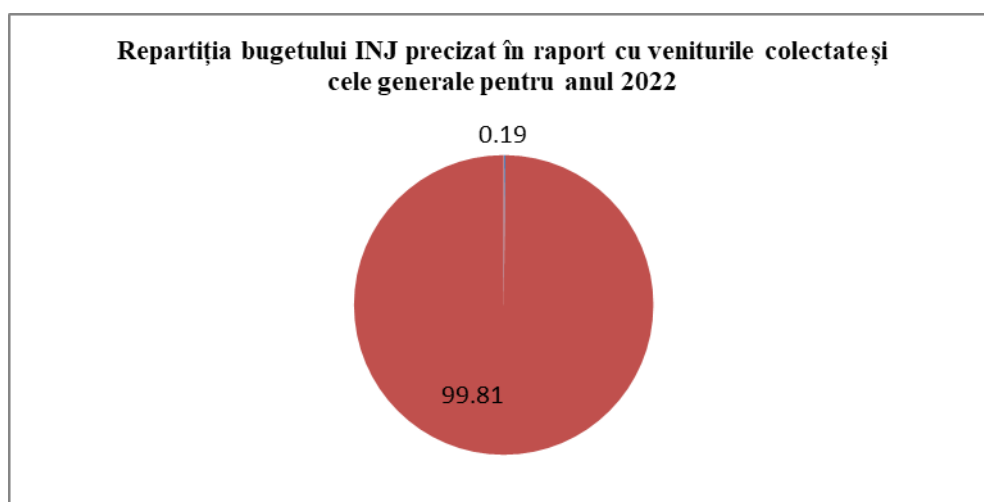

Indicatori de performanță		Cod	Unitatea de măsură	Aprobat pe an	Realizat	Devieri (+,-)
De rezultat	Raportul dintre numărul persoanelor instruite la numărul de angajați pe categoriile care urmează a fi instruite	r1	%	95	95	-
De produs	Numărul mediu al beneficiarilor de instruire continuă cu durata de cel puțin 40 de ore anual	o1	unități	7200	10081	2881
	Numărul mediu pe an de absolvenți instruiți pentru funcțiile de judecător și de procuror cu durata de 18 luni	o2	unități	53.8	50	-3.8
De eficiență	Costul mediu pentru un participant la cursurile de formare profesională continuă	e1	mii lei	1.7	1.5	-0.2
	Costul mediu a unui candidat la funcția de judecător/procuror	e2	mii lei	107.0	119.0	12.0

8.3. Bugetul INJ

Pentru anul 2022, bugetul Institutului Național al Justiției a fost aprobat în sumă de 20708.1 mii lei. Bugetul precizat pentru anul 2022, la componenta de bază formarea inițială și continuă a persoanelor care contribuie la înfăptuirea justiției a constituit 20945.9 mii lei, dintre care: venituri generale a constituit suma de 20741.4 lei (99.02%) și resurse colectate – suma de 204.5 mii lei (0.98%).

Informația privind repartizarea bugetului Institutului Național al Justiției în raport cu veniturile colectate și cele generale este prezentată în diagrama de mai jos.

Observăm că numai 1.04% din veniturile colectate ale Institutului Național al Justiției pentru anul 2022 constituie încasări de la prestarea serviciilor cu plată în mărime de 204.5 mii lei, dintre care 4,5 mii lei fiind plata pentru locațiunea bunurilor patrimoniului public.

8.3.1. Structura bugetului INJ

Structura bugetului Institutului Național al Justiției aprobat pentru anul 2022 este prezentată în tabelul de mai jos:

Indicatori	Mii lei	
	Aprobat	Precizat
211000 Remunerarea muncii	9969.7	10102.9
212100 Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	2646.0	2684.6
222110 Energia electrică	175.0	196.0
222130 Energia termică	250.0	405.0
222140 Apă și canalizare	50.0	47.0
222190 Alte servicii comunale	7.0	10.5
222210 Servicii informaționale	130.0	78.0
222220 Servicii de telecomunicație	50.0	50.0
222400 Servicii de transport	30.0	24.6
222500 Servicii de reparații curente	70.0	151.0
222600 Formare profesională	20.0	23.6
222720 Deplasări de serviciu peste hotare	65.0	62.8
222910 Servicii editoriale	250.0	106.4
222920 Servicii de protocol	60.0	13.0
222940 Servicii de paza	380.0	355.0
222980 Servicii poștale	15.0	13.1
222990 Servicii neatribuite altor alineate	147.8	143.8
273500 Indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă achitate din mijloacele financiare ale angajatorului	50.0	50.0
273900 Alte prestări sociale ale angajaților	170.0	236.0
281120 Cotizații în organizațiile din țară	0.4	0.3
281211 Burse de studii studenților autohtoni	5432.2	5562.3
Active nefinanciare	740.0	630.0
314110 Procurarea mașinilor și utilajelor	100.0	3.5
316110 Procurarea uneltelor și sculelor, inventarului gospodăresc	200.0	224.1
318110 Procurarea altor mijloace fixe		2.4
331110 Procurarea combustibilului, carburanților și lubrifianților	60.0	57.0
332110 Procurarea pieselor de schimb	35.0	35.0
333110 Procurarea produselor alimentare		3.5

334110 Procurarea medicamentelor si produselor sanitare.	10.0	10.0
335110 Procurarea materialelor pentru scopuri didactice, științifice și alte scopuri	55.0	15.0
336110 Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizite de birou	250.0	240.0
339110 Procurarea altor materialelor	30.0	39.5
TOTAL	20708.1	20945.9
Cheltuieli de personal	12615.7	12787.5
Cheltuieli recurente	8092.4	8158.4

8.3.2. Executarea alocațiilor bugetare

Rata executării alocațiilor bugetare, în aspectul clasificăției economice, este prezentată în tabelul de mai jos.

(mii lei)					
Nr. d/o	Indicii	Suma precizată	Suma executată	% executării	% Neexecutat
1.	VENITURI total	20945.9	18958.7	90.51	9.49
2.	Finanțare de la buget	20741.4	18922.7	91.2	8.8
3.	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată	200.0	31.5	15.8	84.2
4.	Plata pentru darea în locațiune a patrimoniului public	4.5	4.5	100.0	
5.	Remunerarea muncii, inclusiv: -Personal didactic -Personal administrativ -Personal auxiliar	10102.9	8598.4	85.1	14.9
6.	Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	2684.6	2493.8	92.9	7.1
7.	Total cheltuieli de personal:	12787.5	11092.2	86.7	13.3
8.	Servicii	1679.8	1557.1	92.7	7.3
9.	Prestări sociale (indemnizații pentru incapacitatea temporară, alte prestări sociale)	286.0	221.7	77.5	22.5
10.	Burse de studii studenților autohtoni	5562.3	5558.4	99.9	0.1
11.	Cotizații in org. din tara	0.3	0.3	100.0	
12.	Active nefinanciare	630.0	528.9	84.0	16.0
13.	Procurarea mașinilor și utilajelor	3.5	1.9	54.3	45.7
14.	Procurarea uneltelor și sculelor,	224.1	224.1	100.0	

	inventarului gospodăresc				
15.	Procurarea altor mijloace fixe	2.4	2.4	100.0	
16.	Procurarea combustibilului, carburanților și lubrifianților	57.0	17.2	30.2	69.8
17.	Procurarea pieselor de schimb	35.0	16.2	46.3	53.7
18.	Procurarea medicamentelor	10.0	1.8	18.0	82.0
19.	Procurarea produselor alimentare	3.5	2.0	57.1	42.9
20.	Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizitelor de birou	240.0	229.2	95.5	4.5
21.	Procurarea materialelor pentru scopuri didactice,	15.0		0	100.0
22.	Procurarea altor materiale	39.5	34.1	86.3	13.7
	BUGETUL TOTAL:	20945.9	18958.7	90.51	9.49

Rata de executare a bugetului INJ față de bugetul precizat este 90.51%. Venituri finanțate de la buget au fost precizate în sumă de 20741.4 mii lei, executate în sumă de 18922.7 mii lei.

Servicii cu plată au fost aprobate și precizate în suma de 204,5 mii lei.

INJ a colectat venituri din darea în locațiune a patrimoniului public, în sumă de 4.5 mii lei și încasări de la prestarea serviciilor cu plată 31.5 mii lei, cu 168.5 mii lei mai puțin decât precizat sau cu 84,2% mai puțin. Mijloacele formate din aceste venituri au fost folosite la procurarea mijloace fixe și a materialelor de uz gospodăresc.

Modificări:

Pe parcursul anului 2022 a fost modificat Planul general de finanțare la componenta de bază. A fost majorată suma la ECO 281211 burse de studii studenților autohtoni cu 130,0 mii lei prin diminuarea ECO222 cu suma de 20.0 mii lei și activelor nefinanciare ECO 314; 335 cu suma de 110,0 mii lei.

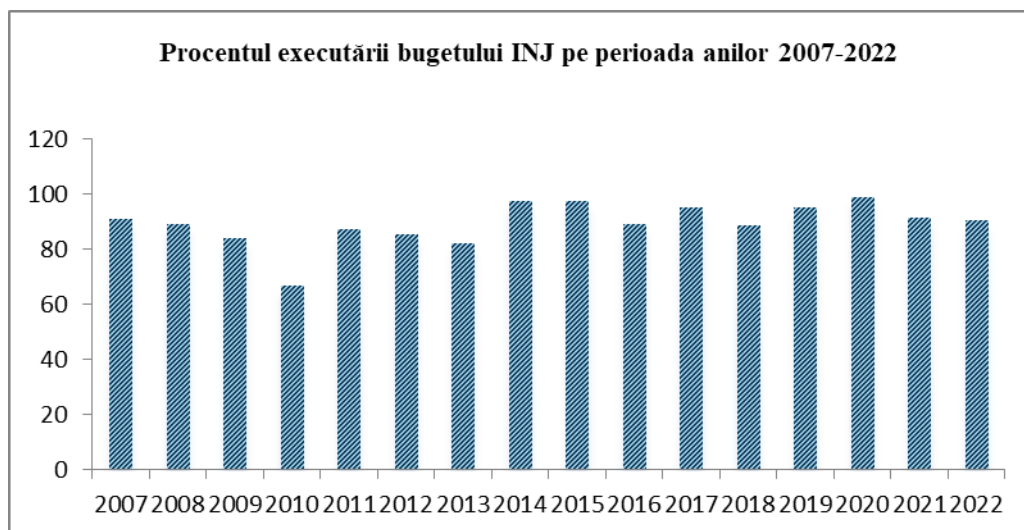
Prin rectificarea bugetului:

A fost majorat bugetul cu 237,8 mii lei;

Cheltuieli de personal ECO 211180; 212100 – 171.8 mii lei;

Alte prestații sociale ale angajaților ECO 273900 – 66,0 mii lei, pentru plata unică cu caracter excepțional,

Procentul executării bugetului în comparație cu anii precedenți este prezentat în diagrama de mai jos.

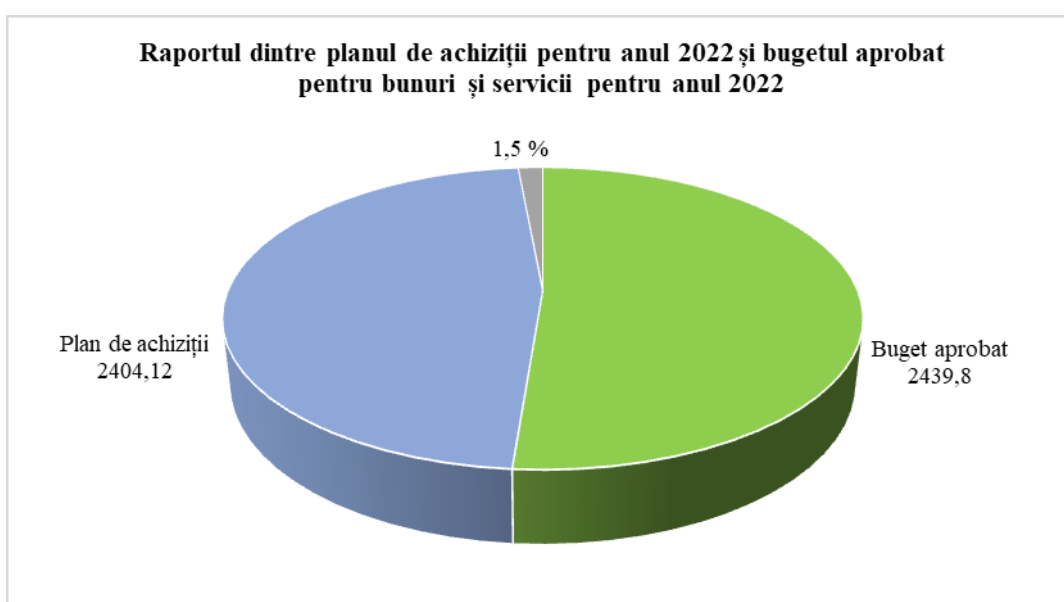
Executarea unui buget în proporție de 90.51 % față de cel precizat denotă o bună gestionare a bugetului INJ în perioada de referință.

8.4. Planificarea și realizarea logistică

Asigurarea bazei logistice, pentru buna desfășurare a procesului de instruire integrală, depinde de resursele financiare parvenite de la bugetul de stat și de veniturile provenite din mijloace speciale, care contribuie la stabilirea bugetului de cheltuieli pentru achiziții și implementarea eficientă a planului de achiziții.

Pentru anul 2022, bugetul aprobat pentru achiziționarea bunurilor și a serviciilor a fost în sumă de 2439,8 mii lei, iar planul de achiziții aprobat – în sumă de 2404,12 mii lei.

Devierea dintre planul de achiziții pentru anul 2022 și bugetul aprobat pentru anul 2022 a constituit 1,5 %.

Pe parcursul anului 2022, a fost modificat planul de achiziții din motivul majorării tarifelor la energia electrică, energia termică, la serviciile de evacuare a deșeurilor menajere solide.

Devierea dintre planul de achiziții modificat pentru anul 2022 și contractele de achiziții a bunurilor/serviciilor a constituit marja de 0,6 %. Această abatere s-a format din cauza consumului mai mare de apă și a consumului mai redus de produse petroliere față de perioada anului precedent.

Monitorizarea contractelor de achiziții ale bunurilor/serviciilor permite o analiză a nivelului de realizare a acestora. În anul 2022 au fost încheiate contracte în sumă de 1915,9 mii lei, au fost executate contracte în sumă de 1897,8 mii lei, iar sumă neexecutată a contractelor a constituit 18,1 mii lei.

Rata executării contractelor de achiziționare a bunurilor/serviciilor pentru anul 2022 a reprezentat 99,1 %.

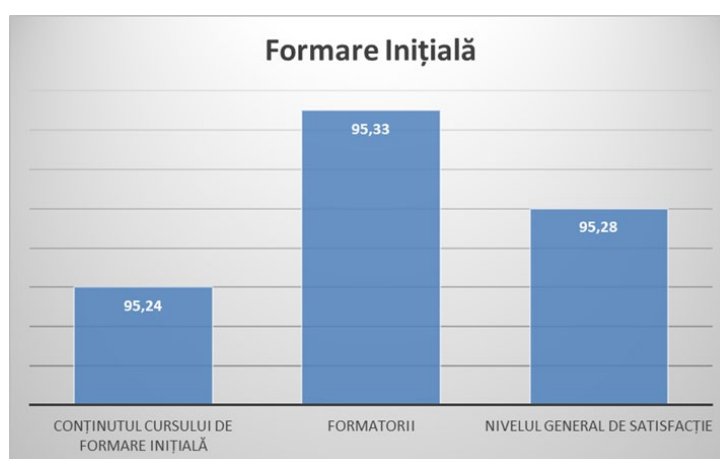
Analiza nivelului de realizare a contractelor de achiziție pentru anul 2022 denotă o bună gestionare în perioada de referință.

Pentru o funcționalitate eficientă a INJ, au fost procurate bunuri, în funcție de necesitățile secțiilor, și a fost achiziționat mobilier în birouri. Aprovizionarea și asigurarea cu bunuri, precum și depozitarea bunurilor materiale a fost efectuată integral, conform contractelor încheiate și executate în perioada de gestiune.

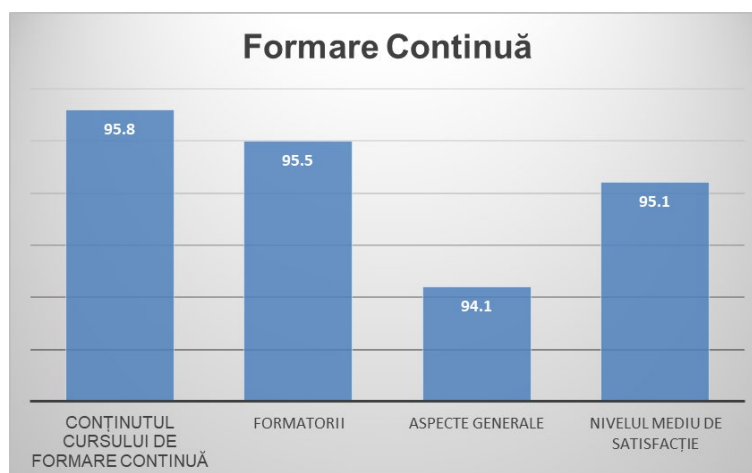
Capitolul IX. Nivelul de satisfacție al beneficiarilor INJ

În conformitate cu *Legea privind Institutul Național al Justiției nr. 152/2006, Metodologia de evaluare a calității programelor de formare din cadrul Institutului Național al Justiției și Procedura cu privire la satisfacția părților interesate*, în perioada de referință (i.e. ianuarie – decembrie 2022) au fost evaluate 153 de activități de instruire inițială și continuă. Scopul acestei evaluări ample constă din aprecierea satisfacției beneficiarilor INJ și analiza oportunităților de îmbunătățire continuă a calității serviciilor furnizate.

În cadrul serviciilor de instruire furnizate în domeniul formării inițiale au fost evaluate 97 de activități prin intermediul a 1114 chestionare, completate de audienții INJ, candidați la funcțiile de judecător și de procuror. Nivelul general de satisfacție al acestor activități este de 95.28%, ceea ce atestă o ușoară scădere cu 1.55% față de 2021. Informația detaliată este prezentată *infra*.

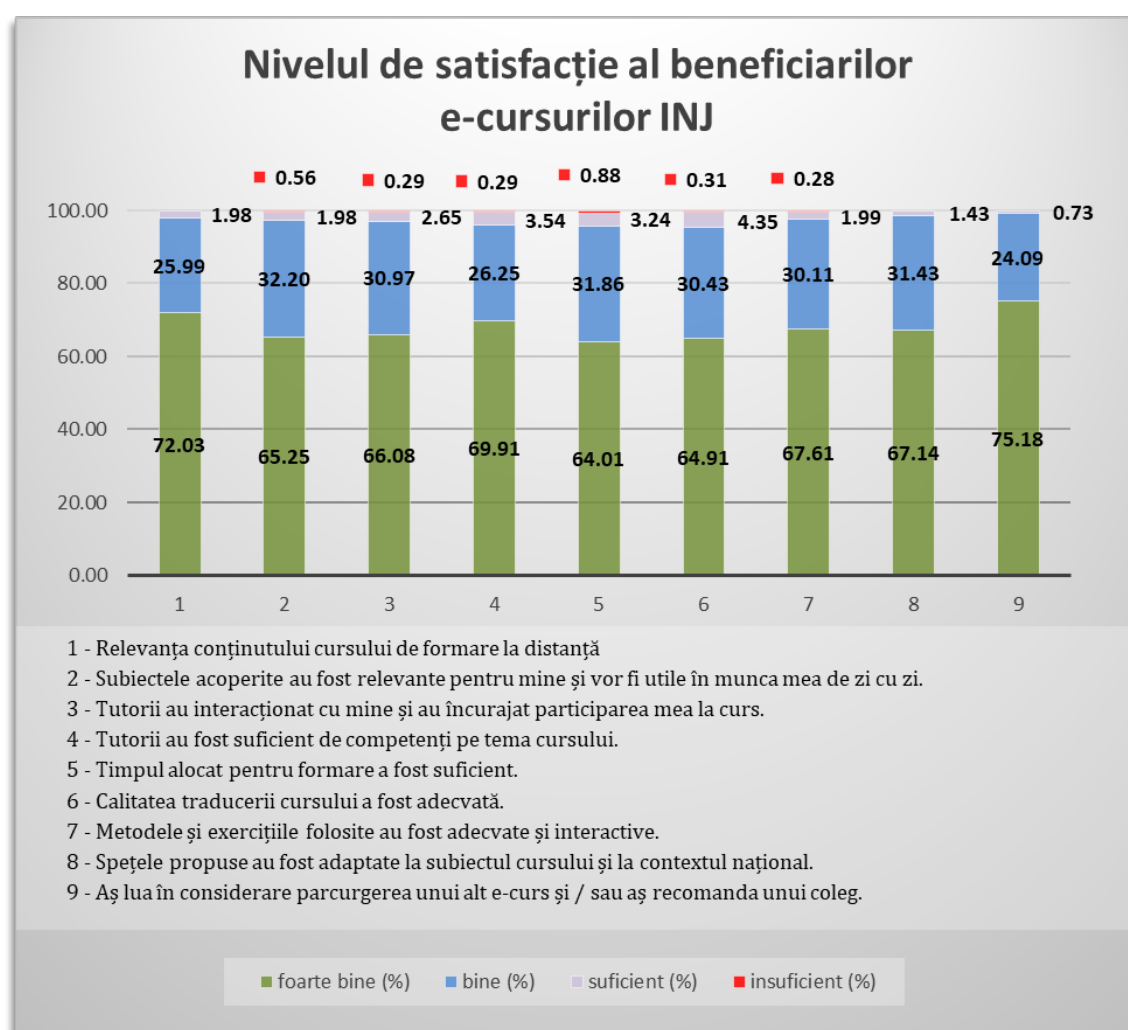

În cadrul serviciilor de instruire furnizate în domeniul formării continue au fost evaluate 56 de activități prin intermediul a 837 de chestionare, completate de către judecători, procurori, grefieri, asistenți judiciari, șefi ai secretariatelor instanțelor judecătorești, consultanți ai procurorilor, consilieri de probațiune, avocați care acordă asistență juridică garantată de stat și alte persoane care activează în sectorul justiției. Nivelul mediu de satisfacție a acestor activități este de 95.1%, ceea ce atestă o creștere cu 1.31% față de anul trecut. Informația detaliată este prezentată în diagrama de mai jos.

Per general, beneficiarii serviciilor furnizate de către INJ, *i.e.* audienții și participanții la activitățile de formare continuă, au rămas mulțumiți de calitatea programelor, de pregătirea profesională a formatorilor și de organizarea activităților de instruire. În multe cazuri, participanții au înaintat solicitarea organizării repetate a unor cursuri. Printre aspectele negative cel mai des întâlnite se atestă numărul insuficient de ore alocate anumitor activități de instruire, motiv pentru care beneficiarii au solicitat mărirea numărului de ore, precum și desfășurarea activităților de formare cu prezența fizică și nu în format online.

Totodată, toate cele 18 e-cursuri, activate de 21 de ori și prestate pe platformele de instruire la distanță ILIAS a INJ și HELP a CoE, au fost supuse evaluării, fiind recepționate și analizate 365 de chestionare electronice, *i.e.* cu 75 mai multe chestionare electronice benevole și anonime comparativ cu anul precedent. Informația detaliată privind nivelul de satisfacție al beneficiarilor e-cursurilor prestate în cadrul INJ este prezentată în diagrama de mai jos.

CONCLUZII ȘI PRIORITĂȚI

Concluzii privind activitatea INJ în anul 2022

În anul 2022, Institutul Național al Justiției a reușit să realizeze cu succes acțiunile stabilite în planurile de activitate ale subdiviziunilor structurale, pe anumite segmente fiind realizate activități suplimentare celor planificate.

Ca urmare a prezentării Raportului misiunii de evaluare TAIEX, INJ a început implementarea anumitor recomandări, cu consultarea autorităților naționale de resort și partenerilor de dezvoltare. În perioada următoare, INJ își va concentra atenția pe o serie de propuneri, care se regăsesc în Raportul TAIEX, pentru eficientizarea și îmbunătățirea procesului de formare.

În premieră, în anul 2022 a fost implementat un proiect trilateral cu genericul „Consolidarea sistemului de justiție prin organizarea unor misiuni de expertiză adresate judecătorilor și procurorilor din Republica Moldova”, realizat de Institutul Național al Magistraturii din România și Institutul Național al Justiției din Republica Moldova, cu sprijinul Agenției de Cooperare Internațională pentru Dezvoltare (RoAid), sub coordonarea Ministerului Afacerilor Externe din România. Direcțiile de cooperare ale proiectului s-au axat pe implicarea formatorilor, judecătorilor și procurorilor din Republica Moldova în activitățile de dezvoltare profesională organizate de INM, vizite de studiu la instituțiile din cadrul sistemului judiciar român, precum și invitarea în calitate de experți a formatorilor INM la instruirile destinate magistraților moldoveni. Ca efect al proiectului, pe segmentele instruirii inițiale, continue și formare formatori, în jur de o sută beneficiari ai INJ au avut acces la formări internaționale de calitate. Mai mult, pe componenta instruirii continue, beneficiarii și formatorii INJ au avut oportunitatea de a participa la activități de formare desfășurate sub ghidarea experților internaționali din cadrul CoE, USAID, EJTN, PNUD, INM, OSCE, ABA ROLI, La Strada, UNODC, OIM, CEELI, OIF, AIPF, etc.

Pentru sporirea vizibilității și consolidării poziției instituționale la nivel internațional, precum și facilitarea schimbului de bune practici în domeniul formării judiciare, reprezentanții INJ au participat, cu suportul financiar al Guvernului SUA, la Adunarea Generală a EJTN și la cea de-a X-a Conferință a IOJT. Totodată, parteneriatele stabilite au cunoscut o dezvoltare armonioasă, fiind identificate noi oportunități de colaborare cu instituții precum: ABA ROLI, Școala Națională a Judecătorilor și Procurorilor din Republica Polonă, AO CNPAC și AO Ecocontact.

De asemenea, grație suportului financiar al Guvernului SUA, în cadrul proiectului PNUD „Suport pentru reforma sectorului justiției în Moldova – Consolidarea capacităților naționale în oferirea instruirii eficiente bazate pe competențe pentru profesioniștii din domeniul juridic”, trei audienți și un formator al INJ au avut inedita ocazie de a participa în cadrul semifinalei Concursului European THEMIS 2022. Aceasta a fost cea de-a patra participare a echipei INJ la acest eveniment prestigios.

Audienții INJ au beneficiat de un șir de activități extracurriculare, atât la nivel național, cât și la nivel european, printre care putem enumera: lecții publice cu judecătorii CtEDO, vizită de studiu la Paris și Strasbourg, simulări de proces cu suportul UNODC și CDF etc.

O altă noutate, care a devenit posibilă cu suportul proiectului PNUD, finanțat de Guvernul SUA, menționat *supra*, a constat în dezvoltarea unui curs electronic în domeniul englezei juridice, menit să consolideze buna înțelegere a termenilor juridici, precum și dezvoltarea cursului privind motivarea hotărârilor judecătorești și raționamentul judiciar, conceput pentru a îmbunătăți abilitățile audiențelor INJ de motivare a actelor judecătorești în cadrul simulărilor de procese. Aceste două materii au fost instituționalizate și incluse în Planul de formare inițială 2022 – 2024.

Mai mult, cu suportul CoE și a altor parteneri de dezvoltare, pentru consolidarea capacităților actorilor din domeniul justiției, pe durata anului 2022 au fost lansate șapte e-cursuri noi, în domenii ce vizează: garanțiile procedurale în procesul penal și drepturile victimelor, instrumentele CEPEJ, pregătirea interviuitorilor, raționamentului judiciar și drepturilor omului, standardele CPT, soluționarea litigiilor și violenței împotriva femeilor și violenței domestice. Actualmente, INJ deține în arsenalul său 27 de cursuri electronice pentru formare inițială, continuă și formare formatori.

Totodată, grație suportului Guvernului SUA, o serie de componente software și hardware au fost transmise spre utilizare pentru oferirea unei experiențe prietenoase în gestionarea noilor tehnologii informaționale și consolidarea segmentului tehnologiilor informaționale.

Priorități în activitatea INJ pentru anul 2023

În contextul prezentului *Raport*, se conturează următoarele elemente componente pe care le propunem a fi atinse în activitatea Institutului Național al Justiției în anul 2023.

Un obiectiv de prim-rang pentru perioada imediat următoare rămâne a fi sporirea neîntreruptă a calității instruirii inițiale și continue, în scopul furnizării unei pregătiri profesionale a audiențelor și a beneficiarilor INJ, apte să ofere acestora suportul și instrumentele necesare îndeplinirii unui act de justiție de calitate, în conformitate cu valorile paneuropene și standardele internaționale. În acest sens, Institutul își propune în anul 2023 să organizeze stagii de practică specializate, școli tematice, vizite de studiu și lecții publice pentru audienții INJ, pentru judecătorii și procurorii în funcție, precum și pentru formatorii și personalul INJ. O altă prioritate se axează pe implicarea audiențelor INJ la concursul european THEMIS.

Un alt punct-cheie este informarea și polarizarea atenției potențialilor audienți despre oportunitatea de a deveni judecători și procurori, în vederea atragerii celor mai buni studenți de la facultățile de drept.

O direcție începută în anul 2022 privește dezvoltarea instituțională, în primul rând, atenta selectare și pregătire a personalului de instruire, care este implicat ulterior în pregătirea judecătorilor și procurorilor. Prin urmare, este necesar ca procesul de reconceptualizare a Rețelei de formatori a INJ și modificarea Statutului formatorului să fie finalizat cu succes, inclusiv prin aplicarea celor mai bune standarde, identificate în școlile de magistratură din UE.

Pentru preluarea celor mai bune practici și transferul viabil de expertiză, INJ va depune demersurile necesare pentru continuarea cooperării tripartite cu INM și RoAid pe cele trei

segmente esențiale, stabilite în anul 2022, precum și pe ajustarea la noile necesități în contextul obținerii de către Republica Moldova a statutului de țară candidat la UE prin împărtășirea experienței României în transpunerea *acquis*-ului comunitar.

Totodată, în contextul implementării tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, INJ intenționează să dezvolte un program de instruire ce tratează violența în bază de gen, precum și un program de mentorat în domeniul accesului femeilor la justiție. Concomitent, INJ își propune adaptarea la contextul național a unor noi cursuri HELP, ce prezintă un interes sporit pentru beneficiarii INJ.

De asemenea, o altă prioritate pentru anul 2023 este buna cooperare instituțională a INJ cu instituțiile de resort în vederea îmbunătățirii cadrului normativ pe segmentul justiției.

În vederea consolidării abilităților lingvistice a actorilor din sectorul justiției, reprezentanți ai anumitor grupuri etnice, INJ se va implica activ la implementarea unui curs de studiere a limbii române, cu accent pe terminologia juridică.

Totodată, pentru aprofundarea relațiilor de parteneriat, instituite prin acorduri de colaborare, este oportună relansarea pe durata anului 2023 a dialogului dintre INJ și instituțiile similare din arealul european, precum și fortificarea relațiilor cu alte instituții de magistratură.

Pentru perpetuarea frumoasei tradiții, un alt obiectiv constă în organizarea celei de-a patra ediții a concursului republican de arte plastice pentru elevi.

În final, suntem convingși că anul 2023 ne va permite să continuăm misiunea de a îmbunătăți continuu calitatea activităților de instruire, astfel încât sistemul de justiție din Republica Moldova să exceleze în contextul transformărilor fundamentale la care este supusă societatea noastră, pentru a atinge standardele inerente obținerii statutului de stat membru al Uniunii Europene.